

The Federal Republic of Somalia
Office of the Prime Minister

Tariikh: 04/01/2024

Xeer Ra'iisul Wasaare Lr.146

XEERKA: XEER-NIDAAMIYAHA SHARCIGA SOCDAALKA

Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda JFS;

- Markuu arkay:** Qodobka 99^{aad} farqadaha (a), (b) iyo (e) ee Dastuurka KMG.
- Markuu arkay:** Qodobka 100^{aad} farqadaha (a) iyo (d) ee Dastuurka KMG.
- Markuu arkay:** Warqadda summadeedu taha WC&AD/XAWSH &H /925 / 2023, ee ku Taariikheysan 11/12/2023 kuna saabsan codsi soojeedinta Wasiiru Dowlaha Wasaaradda Amniga.
- Markuu arkay:** Go'aanka Shirka Golaha Wasiirrada ee summaddiisu tahay SHGW.59..01.24 ee 04/01/2024, kuna saabsan ansixinta Xeer-nidaamiyaha sharciga socdaalka' oo uu Goluhu cod buuxa ku ansixiyay.
- Markuu tixgeliyey:** Muhiimadda uu leeyahay meel-marinta Xeer-nidaamiyaha sharciga socdaalka'

Wuxuu Meel-mariyey:

Qodobka 1^{aad}

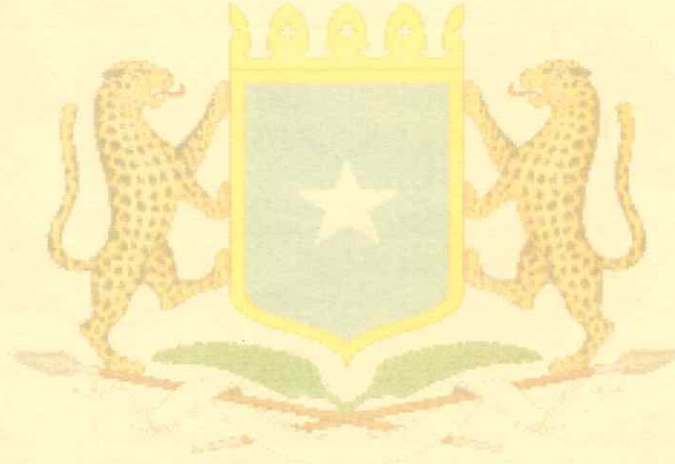
Go'aanka Shirka Golaha Wasiirrada ee summaddiisu tahay SHGW.59.01.24 ee 04/01/2024, kuna saabsan ansixinta - Xeer-nidaamiyaha sharciga socdaalka' oo uu Goluhu cod buuxa ku ansixiyay.

Qodobka 2^{aad}

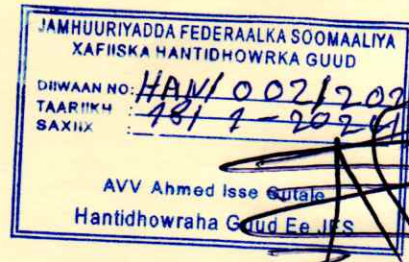
Waxaa Wasaaradda Amniga Gudaha loo igmaday in ay hir-geliso, meel-marisana Xeer-nidaamiyaha sharciga socdaalka

Qodobka 3^{aad}

Xeer-nidaamiyaha sharciga socdaalka' waxa uu dhaqan-galayaa marka uu saxiixo Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, waxaana lagu soo saarayaa Faafinta Rasmiga ah ee J.F.S.

[Signature]
Mudane, Hamza Cabdi Barre
Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda JFS

JAMHUURIYADDA FEDERAALKA SOOMAALIYA
WASAARADDA AMNIGA GUDAHA

XEER-NIDAAMIYAHA SHARCIGA
SOCDAALKA SOOMAALIYA

(Sharci Lr. 006 ee Maarso, 2023)

2023

TUSMO (Table of Contents)

Contents

TUSMO (Table of Contents)	1
CUTUBKA KOWAAD	6
QODOBBO GUUD	6
Qodobka 1 ^{aad}	6
Magaca Xeer-nidaamiyaha	6
Qodobka 2 ^{aad}	6
Qeexid	6
Qodobka 3 ^{aad}	7
Ujeeddada Xeer-nidaamiyaha	7
Qodobka 4 ^{aad}	8
Baaxadda Xeer-nidaamiyaha	8
CUTUBKA LABAAD KAALINTA HAY'ADDA	8
Qodobka 5 ^{aad}	8
Higsiga Hay'adda ee Ku Aaddan Xeer-nidaamiyaha.....	8
Qodobka 6 ^{aad}	9
Mas'uuliyadda Oggolaanshaha Dal-ku-galka, Dal-ku-joogga iyo Degista Dalka JFS	9
CUTUBKA SADDEXAAD U-SOCDAALIDDA SOOMAALIYA	10
Qodobka 7 ^{aad}	10
Awoodaha iyo Wajibaabka Saraakiisha Socdaalka	10
b. Muwaadin	10
t. Ajnabi.....	11
Qodobka 8 ^{aad}	12
Dembiyada Ay Geystaan Saraakiisha Socdaalka.....	12
Qodobka 9 ^{aad}	12
Awoodaha Saraakiisha Socdaalka	12
Qodobka 10 ^{aad}	14
Waajibnimada Hortegista Saraakiisha Socdaalka	14
CUTUBKA AFARAAD	14
SHURUUDAHA SOO- GELISTA, JOOGISTA IYO DEGISTA DALKA JFS	14
Qodobka 11 ^{aad}	14
Bar-xuduudeedyada iyo Shuruudaha Soo-gelista Dalka JFS.....	14

Qodobka 12 ^{aad}	15
Shuruudaha Oggolaanshaha Soo-gelitaanka iyo Joogitaanka Dalka JFS	15
Qodobka 13 ^{aad}	16
Oggolaansho Dal-ku-gal Dalxiis.....	16
Qodobka 14 ^{aad}	17
Oggolaansho Dal-ku-gal Maritaanka Dalka	17
Qodobka 15 ^{aad}	17
Oggolaanshaha Dal-ku-gal Waxbarasho, Cilmi-baaris ama Caafimaad.....	17
Qodobka 16 ^{aad}	18
Oggolaansho Dal-ku-gal Sabab Gaar ah.....	18
Qodobka 17 ^{aad}	18
Oggolaansho Dal-ku-gal Soo-Noqnoqod leh.....	18
Qodobka 18 ^{aad}	19
Oggolaansho Joogitaan Muddeysan	19
Qodobka 19 ^{aad}	19
Oggolaansho Deganaansho Rasmi ah.....	19
Qodobka 20 ^{aad}	20
Oggolaansho Ganacsi.....	20
Qodobka 21 ^{aad}	20
Oggolaansho Dal-ku-gal Shaqo	20
Qodobka 22 ^{aad}	21
Waajibaadka Saaran Qofka Ajnabigu u Shaqeynayo	21
Qodobka 23 ^{aad}	22
Dammaanad	22
Qodobka 24 ^{aad}	22
Cusbooneysiinta Dammaanadda.....	22
Qodobka 25 ^{aad}	23
Baabi'inta Dammaanadda	23
Qodobka 26 ^{aad}	23
Wax-ka-bedelka iyo Kala-noqoshada Rukhsadda Joogitaanka Dalka.....	23
Qodobka 27 ^{aad}	25
Khidmadda Oggolaanshaha Soo-gelista, Joogitaanka iyo Degista Dalka JFS	25
Qodobka 28 ^{aad}	25
Ka-dhaafidda Khidmadaha Oggolaanshaha Dadka Leh Mudnaanta iyo Xasaanadaha La Xiriira	

Heshiisyada Caalamiga ah	25
CUTUBKA SHANAAD HABKA LOO RAACAYO DADKA SAARAN GAADIIDKA BADDA, DIYAARADHA IYO BAABUURTA SOO GELAYSA AMA KA BAXAYSA DALKA JFS.....	26
Qodobka 29 ^{aad}	26
Waajibaadka Bixinta Liiska Rakaabka (Manifest List) Iyo Ganaaxyada Ka Dhasha	26
Qodobka 30 ^{aad}	27
Soo-gelid Ku-meel-gaar ah	27
Qodobka 31 ^{aad}	28
Ciqaabta Uu Mudanayo Milkilaha, Wakiilka Ama Qofka Mas'uulka Ka Ah	28
Gaadiidka Badda, Diyaarad iyo Baabuur.....	28
Qodobka 32 ^{aad}	28
Maxkamadda Awoodda U Leh Xayiraadda Gaadiidka Badda, Diyaradaha iyo Baabuurta	28
CUTUBKA LIXAAD WAAJIBAABKA AJAANIBTA EE DIIWAAN-GELINTA CINWAANNADOODA	29
Qodobka 33 ^{aad}	29
Waajibaadka Ajaanibta Ka Saaran Diiwaan-gelinta Cinwaannadooda	29
Goobaha Dalka ee Ka Reebban Ajaanibta	29
Qodobka 35 ^{aad}	29
Shaqo-Ka-Joojinta Qofka Ajnabiga ah	29
Qodobka 36 ^{aad}	30
Ku-Ekaanshaha Ajaanibta Shaqada Ay Dalka U Yimaadeen.....	30
Qodobka 37 ^{aad}	30
Ajnabiga Aan Raali Laga Ahayn	30
Qodobka 38 ^{aad}	31
Waajibaadka Saraakiisha Socdaalka Ee Ku Aadan Ajnabiga Aan Raaliga Laga Ahayn	31
Qodobka 39 ^{aad}	32
Dadka La Musaafurinayo.....	32
Qodobka 40 ^{aad}	32
Dhigista Curaar Si Loo Fuliyo Amarka Musaafurinta.....	32
Qodobka 41 ^{aad}	33
Ka-noqoshada Amarka Musaafurinta	33
CUTUBKA TODDOBAAD KA-SOCDAALIDDA DALKA JFS	33
Qodobka 42 ^{aad}	33
Dokumentiyada Safarka.....	33

Qodobka 43aad	34
Saxnaashaha Baasaboorada iyo Dokumentiyada Safarka.....	34
Qodobka 44 ^{aad}	35
Safarka Caruurta Ka Yar (18) Sano	35
Qodobka 45 ^{aad}	35
Xaddeynta Dadka Ku Safraya Baasboorada Dawladda.....	35
Qodobka 46 ^{aad}	35
Dadka Dib-u-soo-celinta Ku Imaanaya Dalka	35
Qodobka 47 ^{aad}	36
Ka-dhoofidda Dalka JFS.....	36
Qodobka 48 ^{aad}	37
Waxyaabaha Laga Rabo iyo Dokumentiyada Looga Baahan Yahay Qofka Dhoofaya.....	37
CUTUBKA SIDEEDAAD ILAALINTA, WAAJIBAADKA IYO XUQUUQDA QAXOOTIGA.....	38
Qodobka 49 ^{aad}	38
Shuruudaha Qaxootinimada.....	38
Qodobka 50 ^{aad}	38
Codsiga Qaxootinimada.....	38
Qodobka 51aad	39
Oggolaansha ama Diidmada Codsiga Qaxootinimada.....	39
Qodobka 52aad	39
Xubnaha iyo Shaqada Guddiga Go' aan-ka-gaarista Qaxootiga	39
CUTUBKA SAGAALAAD	40
CIQAABTA SAARAN SHAKHSIYAADKA KU XAD-GUDBA XEER-NIDAAMIYAHA.....	40
Qodobka 53 ^{aad}	40
Gefaf Guud.....	40
Qodobka 54aad	41
Gefafka iyo Ganaaxyada Cayiman Ee Ka Dhasha Ku Xad-gudubka.....	41
Xeer-nidaamiyahan	41
Qodobka 55aad	42
Fulinta iyo Hirgelinta Xeer-nidaamiyahan	42
Qodobka 56aad	42
Xeer-nidaamiyeyaal iyo Hab-raaaacyo.....	42
Qodobka 57aad	43

Baabi“in	43
Qodobka 58 ^{aad}	43
Dhaqan-gal.....	43

CUTUBKA KOWAAD

QODOBBO GUUD

Qodobka 1^{aad}

Magaca Xeer-nidaamiyaha

Xeer-nidaamiyahan waxaa lagu magacaabaa Xeer-nidaamiyaha Sharciga Socdaalka Soomaliya, waxaana lagu dhaqan-gelinayaa “Sharciga Socdaalka Soomaliya, Sharci Lr.06 ee Maarso, 2023.

Qodobka 2^{aad}

Qeexid

Xeer-nidaamiyahan gudihiisa, haddii aan si kale loogu qeexin, erayada soo socda wuxuu mid walba yeelanayaa macnaha ku hor qoran:

1. **Wasiir:** waxaa loola jeeda Wasiirka Wasaaradda Amniga Gudaha ee Xukuumadda JFS;
2. **Wasaarad:** waxaa loola jeeda Wasaaradda Amniga Gudaha ee Xukuumadda JFS;
3. **Muwaadin:** waxaa loola jeeda shakhsi kasta oo soomali ah si waafaqsan qodobbada Dastuurka JFS iyo sharciyada kale ee lagu caddeeyo muwaadinnimada iyo jinsiyadda Soomaaliya;
4. **Ajnabi:** waxaa loola jeeda qof shisheeye ah oo aan ahayn muwaadin Soomaaliyeed;
5. **Ajnabi aan raali laga ahayn:** waxaa loola jeeda shakhsiga lagu xusay Qodobbada 38^{aad} iyo 39^{aad} ee Sharciga Socdaalka Soomaaliya, sida:
  - b. qof kasta oo Ajnabi ah oo lagu qabtay ku xad-gudub ka dhan ah sharciga Socdaalka iyo Xeer-nidaamiyahan, isagoo ku sugan dhulka Soomaaliya, isla markaana ay Sarakiisha Socdaalku u gudbiyaan maxkamadda awoodda u leh; iyo
  - t. ajnabiga aan raali laga ahayn looma oggola inuu ka soo dego berriga, badda, diyaaradda, ama gaadiid kale ee ku sugan dhulka JFS ama lug ku soo gala;
6. **XJFS:** waxaa loola jeeda Xukuumadda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya;
7. **JFS:** waxaa loola jeeda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya;
8. **HSJS:** waxaa loola jeeda Hay’adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed;

9. **Hay'adda:** waxaa loola jeedaa Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaliyeed ee heer Federaal;
10. **Qaxooti:** waxaa loola jeedaa qof kasta oo ay qaxootinimo u qeexayaan sharciyada dalka iyo Axdiga Caalamiga ah ee Qaramada Midoobay ee Geneva 1951 (UN Geneva Convention 1951);
11. **Agaasime Guud:** waxaa loola jeedaa Agaasimaha Guud ee Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaliyeed;
12. **Sarkaal socdaal:** waxaa loola jeedaa hawl-wadeen kasta oo ka tirsan hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan, Sharciga Hay'adda iyo Sharciga Socdaalka JFS;
13. **Baasaboore:** waxaa loola jeedaa dokumenti socdaal oo rasmi ah oo si sharci ah dal u sameeyo, dal kalana lagu geli karo loogana bixi karo, isla markaana la aqoonsan yahay oo oggolaansho dal-ku-gal (entry clearance/visa) la saari karo; iyo
14. **U-qeybsane:** waxaa loola jeedaa sarkaal ka socda Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed oo ka hawl-gala Safaarad ama Qunsuliyad guud ee JFS.

Qodobka 3^{aad}

Ujeeddada Xeer-nidaamiyaha

Ujeeddada Xeer-nidaamiyahani waa habsami-u-hirgelinta “Sharciga Socdaalka Soomaaliya” ee ku tilmaaman Qodobka 1^{aad} ee sare, wuxuuna xeer-nidaaminayaa:

1. Soo-gelidda dalka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya.
2. Maritaanka (transit) dhulka, badda, iyo garoomada caalamiga ah ee dalka JFS.
3. Ka-baxidda dalka Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya (JFS).
4. Joogista iyo degista dalka Jamhuuriyada Federaalka Soomaaliya (JFS).
5. Jaan-goynta ciqaabaha dembiyada socdaalka ee ay galaan gaadiidka rakaabka keena ama ka qaada dalka JFS, dadka mas'uulka ka ah iyo rakaabka.
6. Tilmaamaha hagaya Saraakiisha Socdaalka, xakameynta gefafkooda iyo ciqaabta dembiyada ay ku galaan shaqada dhexdeeda iyadoo hareer maraya Sharciga Socdaalka iyo Xeer-nidaamiyaha habsami loogu hirgeliyo.

Qodobka 4^{aad}

Baaxadda Xeer-nidaamiyaha

1. Xeer-nidaamiyahan waxaa keliya oo lagu maamulayaa hawlaha khuseeya socdaalka ee ay u idman tahay HSJS.
2. Hay'addu waa mid leh awood sharci-fulineed iyo mid maamul oo ay ku maareyso arrimaha socdaalka iyo bixinta dokumentiyada safarka iyo hubintooda si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan, Sharciga Socdaalka Soomaaliya, Sharciga HSJS iyo shuruuca kale ee dhaqan-galka ka ah JFS.

CUTUBKA LABAAD KAALINTA HAY'ADDA

Qodobka 5^{aad}

Higsiga Hay'adda ee Ku Aaddan Xeer-nidaamiyaha

Higsiga Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda ee la xiriira arrimaha socdaalka si waafaqsan Sharciga Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed, wuxuu ku qotomaa:

1. Gudashada waajibaadkeeda shaqo si waafaqsan Dastuurka JFS, Sharciga Hay'adda, Sharciga Socdaalka Soomaaliya iyo Shuruuca kale ee dhaqan-galka ka Dalka JFS.
2. Ilaalinta iyo dhawrista xuquuqda aadanaha marka ay Hay'addu bixinayso adeegyada ay bulshada u hayso ee la xiriira socdaalka, iyadoo la raacayo hadafka iyo ujeeddadda Xeer-nidaamiyahan, sharciyada kale ee dalka iyo xeerarka caalamiga ah.
3. Waxay Hay'addu u xilsaaran tahay dhammaan maamulka iyo maareynta arrimaha socdaalka dalka JFS oo ay ka mid yihiin:
  - b) meel-marinta iyo dhaqan-gelinta Xeer-nidaamiyahan;
  - t) hirgelinta Sharciga Socdaalka iyo Sharciga HSJS;
  - j) dhaqan-gelinta siyaasadda Socdaalka; iyo
  - x) xakameynta iyo maareynta xudduudaha ee la xariira dhammaan dadka soo gelaya ama ka baxaya dalka JFS.
4. Hay'addu waxay u xilsaaran tahay bixinta iyo baabi'inta dal-ku-galka, joogitaanka kumeel-gaarka ah, dal-ku-joogga rasmiga ah ee la siinayo ajaanibta soo gelaysa ama joogeysa dalka JFS, iyadoo la ilaalinayo Xeer-nidaamiyahan iyo shuruuca kale ee la xiriirta.
5. Musaafurinta ajaanibta aan raaliga laga ahayn iyo xaqiijinta ka-bixitaankooda dalka JFS marka lagu helo ku xad-gudubka Xeer-nidaamiyahan iyo sharciyada la xariira.

6. Soo-saarista, hubinta iyo bixinta dokumentiyada safarka muwaadiniinta Soomaaliyeed meel walba oo ay joogaan.
7. Hay'addu waxay mas'uuliyad ka saaran tahay xaqiijinnada aqoonsiyada (identity verifications) oo lagu saleynayo dokumentiyada safarka, sida baasaboorka, warqadda aqoonsiga, dal-ku-galka (visa) iyo dokumentiyada kale ee khuseeya socodsiinta hawlahaas.
8. In lagu sameeyo wareysiyo toos ah ama aan toos ahayn (travelor assesment) dadka safarka ah, rakaabka, cidda mas'uulka ka ah gaadiidka si loo hubiyo in socdaalkoodu yahay mid sharci ah oo waafaqsan shuruucda u degsan socdaalka dalka JFS, iyo in la xaqiijiyo is-waafaqsanaanta sheegashada ujeeddada safarka iyo macluumaadka la helay.
9. Saraakiisha socdaalku, iyadoo waajibaadkooda shaqo gudanaya, qof kasta oo ay ogaadaan inuu safarkiisu yahay mid aan waafqsanayn sharciga socdaalka dalka, ha ahaado ajnabi ama muwaadin soo gelaya ama ka baxaya, waxaa lala wadaagayaa isaga iyo xogtiisaba hay'adaha dawliga ah iyo kuwa aan dawliga ahayn ee kala hawl-gala Hay'adda bar-xudduudeedyada dalka, iyadoo ahmiyadda kowaad la siinayo sugidda amniga Qaranka, si ay ugu sameeyaan baaritaan dheeri ah ee dhinaca amniga inta aan lagu fulin xad-gudubyada dhinaca socdaalka ee uu galay.
10. Hay'addu waxay hormuud ka tahay guud ahaan isku-xirka hay'adaha ka hawl-gala barxudduudeedyada dalka (Inter-agency Border Management Committee „IBMC“).

Qodobka 6^{aad}

Mas'uuliyadda Oggolaanshaha Dal-ku-galka, Dal-ku-joogga iyo Degista Dalka JFS

1. HSJS waxay mas'uul ka tahay bixinta iyo baabi'inta oggolaanshaha dal-ku-galka, dal-kujoogista iyo degista dalka JFS, iyadoo u hoggaansan tilmaamaha ku qeexan Xeernidaamiyahan, Sharciga Socdaalka iyo hab-raacyada fulineed ee uu soo saaro Agaasimaha Guud si waafaqsan Sharciga HSJS iyo sharciyada kale ee dalka ee dhaqan-galka ah.
2. Safaaradaha JFS ee dalka Dibaddiisa waxay ka qabanayaan codsiyadooda iyo dokumentiyada looga baahan yahay, si dhammeystiran, marka ajaanibtu ay ka dalbadaan oggolaansho dal-ku-gal (entry clearance/visa) ka dibna waxay u soo gudbinayaan HSJS si ay go'aan uga gaarto codsiyada u qalma in la siiyo oggolaanshaha.
3. HSJS marka ay hesho codsiyada iyo dokumentiyada ka yimid safaaradaha dibadda ee JFS, Hay'addu waxay uga jawaabaysaa sida ugu dhaqsiiyaha badan. Marka ay gaaraan

codsiyada la oggolaaday, Safaaradu waxay bixinaysaa dal-ku-galka (entry clearanc/visa permit).

4. HSJS waxay soo saaraysaa hab-raac lagu faahfaahinayo Diiwaan-gelinta ajaanibta, Dal-ku-galka, Dal-ku-joogga iyo Degista dalka JFS si waafaqsan Qodobka 56^{aad} (2) ee Sharciga Socdaalka Soomaaliya, Sharci Lr. 006 ee Maarso 2023.

CUTUBKA SADDEXAAD U-SOCDAALIDDA SOOMAALIYA

Qodobka 7^{aad}

Awoodaha iyo Wajibaabka Saraakiisha Socdaalka

1. Xeer-nidaamiyahan wuxuu siinayaa Sarkaalka HSJS awoodo iyo waajibaad la xiriira dhaqan-gelinta Xeer-nidaamiyahan iyo Sharciga Socdaalka, sida maareynta barxudduudeedyada dalka, fududeynta socdaalka Sharciga ah, tarxiilka, baarista, oggolaanshaha ama diidmada ku-soo-gelitaanka iyo uga bixitaanka dalka JFS sifo aan sharci ahayn, iyo guud ahaan maareynta xogta socdaalka.
2. Saraakiisha HSJS waxaa waajibkoodu yahay in ay hayaan diiwaanka maalinlaha ah ee dhammaan dadka soo gelaya ama ka baxaya dalka, iyo dadka loo diiday dal-ku-galka ama laga saaray dalka iyo faahfaahinta sababaha diidmada ama dal-ka-saaridda.
3. Sarkaalka Socdaalka ee HSJS waxaa waajib ku ah ku-dhaqanka iyo fulinta axkaamta ku qeexan Sharciga Socdaalka Soomaaliya, Sharci Lr. 006 ee Maarso, 2023 iyo Xeer-nidaamiyahan oo labaduba si mug leh u sharaxaya shuruudaha iyo hannaanka ay marayaan socdaaleyaasha/musaafiriinta soo gelaya ama ka baxaya dalka.
4. Sarkaalka HSJS, isagoo raacaya hab-raacyada waafqasan sharciga, wuxuu siinayaa adeeg hufan socdaaleyaasha/musaafiriinta dalka soo gelaya ama ka baxaya, ha ahaadeen muwaadiniin ama ajaanib.
5. Soo-gelitaanka dalka JFS, qofka socdaalka ah waxaa laga hubinayaa:
  - b. **Muwaadin-**
    - i) in magaca muwaadinku ku jiro liiska rakaabka (manifest list);
    - ii) in muwaadinku haysto dokumenti safar oo Soomaali ah ee sax ah (Baasaboar, Warqadda dal-ku-noqoshada degdegga ah ama Dhaafiye);
    - iii) halka safarkiisu ka soo bilowday iyo halka uu ku dhammaanayo;
    - iv) in uusan ku jirin liiska dad la baadi-goobayo ama dembiyo loo haysto (wanted list);
    - v) taariikhda socdaalada uu muwaadinku hore u sameeyey; iyo

- vi) caruurta ka yar 18 sano, waxaa lagama-maarmaan ah in waalidkiisu la socdo ama qof haysta awood-siin maxkamadeed.

t. Ajnabi-

- i) in magaca ajnabiga socdaalka ah laga helo liiska rakaabka (manifest list);
  - ii) in dokumtiga safarkiisu yahay mid sax ah, isla markaana ay dhicitaankiisa ka dhiman tahay ugu yaraan 6 (lix) bilood;
  - iii) in uusan ajnabigu ku jirin liiska dad la baadi-goobayo ama dembiyo loo haysto (wanted list);
  - iv) in uu haysto dal-ku-gal ama oggolaansho sax ah;
  - v) in uu soo buuxiyey foomka caddeynta soo-gelidda;
  - vi) in uu haysto dammaanad buuxda ee marti-geliye soo buuxiyey shuruudaha dammaanadda ee ku xusan Qodobka 23^{aad} ee Xeer-nidaamiyahan iyo habraaca diiwaan-gelinta, dal-ku-galka iyo dal-ku-joogga ajaanibta;
  - vii) in sarkaalka socdaalku hubiyo taariikhda socdaalada uu hore u sameeyey;
  - viii) in Baasaboorka uu ku safrayo la geliyo habka socdaalka dalka (border database);
  - ix) in sarkaalka socdaalku ka qaado ajnabiga faraha iyo sawirka si sax ah; iyo
  - x) haddii sarkaalka socdaalka ee kowaad (1^{aad}) ay ku adkaato go'aan-ka-gaarista xaaladda ajnabiga, wuxuu u gudbinayaa Kormeeraha Barta oo isaguna la kaashanaya Madaxa Laanta, Agaasimaha Waaxda ilaa Agaasimaha Guud, hadba sida loogu baahdo.
6. Markuu ka gudbo shuruudaha sare ku xusan, isla markaana uu helo dal-ku-gal qofka ajnabiga ah, wuxuu fasax u yahay in uu dalka soo galo.
7. Ajnabiga ka gudbi-waaya shuruudaha kor ku xusan, isla markaana madaxa qeybtu ku filnaan-waayo ayna ula muuqato in uu jiro dembi culus, waxaa loo gudbinayaa Booliska si baaris dheeri ah loogu sameeyo, go'aanna looga gaaro.
8. Qofka asal ahaan Soomaali ah balse wata dhalasho/baasaboorka Ajnabi ah waxaa la siinayaa dal-ku-gal 3 (saddex) bilood ah, wixii intaas ka dambeeya haddii uu dalka joogana wax khidmad ah oo ku socda ma jirto.

Qodobka 8^{aad}

Dembiyada Ay Geystaan Saraakiisha Socdaalka

1. Sarkaal kasta oo ku kaca arrimihan soo socda, isagoo ku gudo-jira shaqadiisa, wuxuu gelayaa fal-dembiyeed ay ka dhalanayso ciqaab, si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan, Sharciga HSJ, Sharciga Socdaalka iyo sharciyada kale ee dalka:
  - b) fududeyn safar sharci-darro ah;
  - t) qof amar xayiraadeed ka yaal oo si ku-talo-gal ah loo siidaayo;
  - j) fal-dembiyeed dhacay oo la qariyo ama wax aan dembi ahayn oo dembi laga dhigo si loo handado dadka safarka ah;
  - x) qarín xogta qof baxaya ama soo galay dalka iyadoo la gees-marinayo sharciga;
  - kh) adeeg-bixin ku saleysan anshax-xumo baahsan oo lid ku ah Sharciga;
  - d) maxsuul kasta ee musuq-maasuq oo ka dhasha fal sarkaalku fuliyey; iyo
  - r) ku kicitaan musuq-maasuq, isdaba-marin ama anshax-xumo lid ku ah Xeer-nidaamiyahan, Sharciga HSJS, Sharciga Socdaalka, sharciyada kale ee dalka iyo dhammaan hab-raacyada iyo siyaasadaha gaarka ah ee Hay'adda.
2. Waxaa lagu qaadayaa ciqaabta ku xusan Qodobka 53^{aad} ee Sharciga Socdaalka, iyo Qodobka 245^{aad} ee Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed (Somali Penal Code), iyo qodobbadii sharci ee kale oo munaasib ku ah, kuwaasoo ay dabaqayaan Maxkamadaha awoodda u leh.
3. Si guud, Sarkaal kasta waxaa waajib ku ah inuu aqoon u leeyahay laguna tababaro shuruucda socdaalka, kana dhawrsanaado ku xad-gudubka ama dembiyada kale ee ku cad Xeerka Ciqaabta Soomaliyeed (XCS) iyo sharciyada kale ee dalka, inta uu ku gudo-jiro gudashada waajibkiisa hay'adda ee loo idmaday,

Qodobka 9^{aad}

Awoodaha Saraakiisha Socdaalka

1. Waxay awood u leeyihiin in ajnabiga imaanaya JFS ay u oggolaadaan ama u diidaan galitaanka dalka iyagoo meel-marinaya Sharciga Socdaalka Soomaaliya iyo Xeer-nidaamiyahan.
2. Haddii ay dhacdo diidmo, sarkaalka socdaalku waa in uu diiwan-geliyaa sababaha diidmada, isla markaana uu keydiyaa si loo tixraaci karo mustaqbalka.

3. Waxay leeyihiin awood ay ku joojin karaan, baari karaan, kuna xiri karaan warqadda soo-qabashada la'aanteed (without warrant) qofkii ay ku tuhmaan in uu ku xad-gudbay Sharciga Socdaalka, Xeer-nidaaniyahan iyo sharciyada kale ee dalka. Balse, qofkii lagu xiro amar la'aan (without warrant) waa in loo gudbiyo sharciga iyo maxkamadda awoodda u leh, muddo aan ka badnayn 48 (afartan iyo sideed) saac, sida ku cad Qodobka 39^{aad} ee Xeerka Habka Ciqaabta Soomaaliyeed (XHCS).
4. Musaafirinta ajaanibta aan la doonayn ama qof kasta oo ku xad-gudba Sharciga Socdaalka iyo Xeer-nidaaniyahan.
5. In ay wareysi ka qaadaan, hubiyana dokumentiyada dadka safarka ah oo doonaya in ay soo galaan ama ka baxayaan JFS.
6. Waxay awood u leeyihiin in ay galaan, baaraan, xannibaan gaadiid kasta, sida diyaarad, markab ama baabuur oo ku sugan gudaha Soomaaliya ama soo gelaya haddii loo hayo sababo muujinaya ku xad-gudubka Sharciga Socdaalka iyo Xeer-nidaaniyahan oo habsami loogu dhagan-gelinayo.
7. Inay dib ugu celin karaan gaadiidkii keena qof aan Sharci u haysan soo-gelitaanka dalka.
8. Inay ka qaadaan wareysi qofka magan-gelyo-doonka ah, kuna siiyaan rukhsad dal-ku-joog ku-meel-gaar ah inta dacwadiisa laga go'aan-gaarayo, waxayna la wadaagayaan xogtiisa Hay'adda Qaxootiga Qaranka.
9. Awood ay ku siiyaan soo-gelitaanka ku-meel-gaarka ah shaqaalaha maraakiibta/doomaha, diyaaradaha iyo baabuurta soo gala xuduudda JFS.
10. Waxay awood u leeyihiin in ay ilaaliyaan in shaqaalaha la socda diyaaradaha (crew) aysan dalka Soomaaliya soo geli karin Baasaboora iyo aqoonsi (Crew ID card) la'aan, aysana joogi karin muddo ka badan toddobo (7) maalmood, wixii intaas dhaafsiisan waxaa ku soconaya ganaax maalinle ah, sida ku cad Qodobka 54^{aad} (4) ee Sharciga Socdaalka Soomaaliya.
11. Qofka shaqaalaha diyaaradaha ah (crew) ee dalka jooga muddo dhan 1 (hal) bil si sharcidarro ah, wuxuu muteysanayaa ganaax, musaarifin iyo in uusan dalka dib ugu soo laaban karin ilaa muddo 2 (labo) sano ah.

Qodobka 10^{aad}

Waajibnimada Hortegista Saraakiisha Socdaalka

1. Socdaale/musaafir kasta oo soo gelaya ama ka baxaya dhulka JFS waxaa waajib ku ah hortegista Saraakiisha Socdaalka.
2. Qofka safarka ah markuu hor-yimaado Saraakiisha Socdaalka waa inay hubiyaan is-waafaqsanaanta dokumentiyadiisa iyo jawaabaha uu bixiyey.
3. Qof kasta oo soo gala dalka JFS, kana soo gala goob aysan joogin Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed, waxaa waajib ku ah in uu iska xaadiriyo saldhigga booliska ee ugu dhow si ay ugu gudbiyaan xafiiska ugu dhow ee Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed muddo 24 (afar iyo labaatán) saac gudahood.
4. Haddii uusan qofka ajnabiga ahi ku hortegi-waaya xafiiska HSJS muddada loo cayimay, wuxuu mudanayaa ciqaabta ama ganaaxa ku xusan Qodobka 54^{aad} ee Sharciga Socdaalka ka hor inta aan laga musaafurin dalka JFS.
5. Qof kasta oo hortegi-waaya xafiisyada hay'adda waxaa la qiimeynayaa ujeeddadii uu dalka u soo galay si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan iyo Sharciga Socdaalka.
6. Marka lagu caddeeyo qof musaafir ah, ha ahaado muwaadin ama Ajnabi, in uu aflagaado u geystay saraakiisha socdaalka ama uu si qayaxan ugu dhawaaqo erayo meel-ka-dhac ku ah karaamada iyo sharafta Qaranka, waxaa lagu qaadayaa Qodobka 268^{aad} ee Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed (XCS), iyadoo qofka ajnabiga ah loo raacinayo fulinta Qodobka 239^{aad} ee isla Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed (XCS).

CUTUBKA AFARAAD

SHURUUDAHA SOO- GELISTA, JOOGISTA IYO DEGISTA DALKA JFS

Qodobka 11^{aad}

Bar-xuduudeedyada iyo Shuruudaha Soo-gelista Dalka JFS

1. Asteynta bar-xuduudeedyada dalka laga soo galo ama looga baxo waxaa lagu soo saarayaa laguna faahfaahinayaa Xeer-nidaamiye iyo Hab-raac gaar ah oo ay soo saarto HSJS, lagana ansixiyo Golaha Wasiirrada Xukuumadda JFS.
2. Bar-xuduudeedyada ku tibaaxan Faqradda (1) ee Qodobkan waxay noqonayaan barxuduudeedyada rasmiga ah ee laga soo galo ama looga baxo dalka JFS.

3. In la hubiyo in dhammaan rakaabka imaanaya ama baxaya ay si sax ah oo dhammeystiran u buuxiyaan foomka bixitaanka iyo gelitaanka ayna saxiixaan.
4. Shuruucda lagu dhaqayo bar-xuduudeedyada dhulka way ka duwanaan doonaan booqashooyinka gaaban ee ay isugu gudbaan bulshooyinka xuduudaha wada degan, iyadoo Hay'addu ka soo saari doonta Xeer-nidamiye iyo Hab-raacyo u gaar ah degaan kasta.
5. Bulshooyinka ku dhaqan bar-xuduudeedyada baahidooda isku gudubka joogtada ee maalinlaha ah, waxaa lagu diiwaan-gelinayaa Warqadda Booqashada Gaaban (Day Pass) oo ay ku xusan tahay xogta shakhsiga, ujeeddada booqashada, waqtiga uu xuduudda ka gudbay iyo waqtiga soo-noqoshada, waxaana soo saaraya Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed (HSJS).
6. In Saraakiisha Socdaalku ka helaan magaca qofka doonaya in uu soo galo JFS warqadda ama bayaanka rakaabka (passenger manifest).
7. In saraakiisha Socdaalku ka baaraan qof walba oo safar ah liiska digniinta ((alert list).
8. Sida ku cad sharciga waxaa laga doonayaa Rakaabka imaanaya ee soo gelaya Soomaaliya in ay ku buuxiyaan xogtooda oo dhammeystiran Foomka Rakaabka ee yaala barxuduudeedyada ee ah ilaha ama irdaha laga soo galo dalka.
9. Ajnabiga waxaa loo oggolaanayaa in uu soo galo ama ka baxo dalka JFS, haddii uu haysto:
  - b). baasaboos sax ah oo ugu yaraan waqtigiisa dhicitaanka ay ka dhiman tahay muddo aan ka yarayn 6 (lix) bilood ama dokumenti kale oo safar oo sharci ah oo muujinaya in uu leeyahay qofka sitaha ah; iyo
  - t). oggolaasho dal-ku-gal sax ah oo lagu soo galo ama looga baxo dalka JFS si waafaqsan sharciga.

Qodobka 12^{aad}

Shuruudaha Oggolaanshaha Soo-gelitaanka iyo Joogitaanka Dalka JFS

1. Si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan iyo Sharciga Socdaalka Soomaaliya, waxaa soo geli kara ama joogi kara dalka JFS qof kasta oo ajnabi ah, haddii uu haysto mid ka mid ah oggolaanshaha soo socda, si waafaqsan Sharciga Socdaalka Soomaaliya, Sharci Lr. 006 ee Maarso, 2023:
  - b). oggolaansho dal-ku-gal dalxiis;
  - t). oggolaansho maritaan dal;

- j). oggolansho dal-ku-gal waxbarasho ama cilmi-baaris;
  - x). oggolaansho dal-ku-gal sabab gaar ah;
  - kh). oggolaansho joogitaan muddeysan;
  - d). oggolaansho dal-ku-gal soo-noqnoqod leh;
  - r). oggolaansho deganaasho rasmi ah;
  - s). oggolaansho dal-ku-gal caafimaad;
  - sh). oggolaansho dal-ku-gal ganacsi; ama
  - dh). oggolaansho dal-ku-gal shaqo.
2. Oggolaanshaha lagu xusay Faqradda (1) ee Qodobkan, waxaa lagu bixinayaa dalab ka yimaada codsadaha, waxaana bixinaya Sarkaalka Socdaalka ee awoodda u leh, si waafaqsan Qodobka 7^{aad} ee Sharciga Socdaalka Soomaaliya, Sharci Lr. 006 ee Maarso, 2023, waxaana lagu soo saarayaa shaabbad ama dhejis (sticker) ay ku caddahay nooca oggolaanshaha oo sidoo kale lagu muujinayo dokumentiga safarka ee codsadaha.
  3. Ajnabiga soo gala dalka wuxuu ku joogi karaa Oggolaansho waafaqsan kii uu ku soo galay dalka, qofka ajnabiga ah ee doonaya inuu bedelo oggolaanshihiisii hore waa inuu dalka ka baxaa ka dibna ku soo galo oggolaansho waafaqsan dalabkiisa dambe.

Qodobka 13^{aad}

Oggolaansho Dal-ku-gal Dalxiis

1. Waxaa la siin karaa oggolaansho dalxiis ajnabiga doonaya in uu dhulka Soomaaliya u yimaado:
  - b). ujeedooyin dalxiis; ama
  - t). sabab kasta oo leh dabeecad muddeysan taasoo ula muuqata Hay'adda mid u qalanta in lagu siiyo oggolaansho soo-gelid dalxiis.
2. Oggolaanshaha bixinta dalxiis waxaa shuruud looga dhigayaa haysashada tikit (ticket) laabasho ama mid muujinaya in qofku uu dal kale u sii gudbayo iyo dammaanad ballanqaadaysa kharashaadka inta lagu gudo-jiro muddada joogitaanka dalka JFS ee codsaduho weydiistay.
3. Muddada joogidda kama dheeraan karto 3 (saddex) bil oo ka billaabnaysa taariikhda soogelidda, iyadoo wixii intaa ka badan qofka laga rabo codsi muddo-kordhin.
4. Waxaa oggolaanshaha cusub la kordhin karaa hal mar oo aan ka badnayn 3 (saddex) bilood, iyadoo la tixgelinayo codsiga qofka doonaya inuu dheeraysto muddada oggolaanshaha dalxiiska.

Qodobka 14^{aad}

Oggolaansho Dal-ku-gal Maritaanka Dalka

1. Waxaa la siin karaa Oggolaansho maritaanka dalka (transit) qof ajnabi ah haddii:
  - b). ujeeddada uu Soomaaliya u yimid ay tahay in uu uga sii gudbo meel kale oo uu u socdo, taasoo ka baxsan dalka JFS, iyo
  - t). uu wato dokumentiga saxda ah ee looga baahan yahay si uu ku galo dalka uu uga sii gudbayo JFS.
2. Shuruudda bixinta oggolaanshaha maritaanka dalka waa haysashada Tikit (Ticket) sax ah oo muujinaya dalka uu qofku u sii gudbayo ama qaab saxan oo uu safarkaas ku sii wadan karo iyo haysashada kharash dabooli kara baahida qofka ajnabiga ah muddada uu joogayo dalka.
3. Dal-ku-galka Maritaanka ahi wuxuu qofka safarka ah xaq u siinayaa inuu soo galo dalka kuna sugnaado JFS waqti aan ka badnayn muddada ku cayiman Qodobka 14^{aad} (3) ee Sharciga Socdaalka Soomaaliya, muddadaasi waxay ka bilaabanaysaa taariikhda uu soo galay dalka.

Qodobka 15^{aad}

Oggolaanshaha Dal-ku-gal Waxbarasho, Cilmi-baaris ama Caafimaad

1. Oggolaanshaha Dal-ku-gal Waxbarasho iyo Cilmi-baaris waxaa la siin karaa haddii:
  - b). ajnabigu doonayo inuu u yimaado dalka JFS waxbarasho ama cilmi-baaris, iyadoo ujeeddadiisu tahay in uu ku qaato tababarro ama ku biiro hay'ado waxbarasho, haddii ay hay'adahaasi yihiin kuwo ay aqoonsan tahay Wasaaradda Waxbarashada ee Xukuumadda JFS;
  - t). oggolaansho waxbarasho waxay ku xirnaan kartaa bixinta aqbalaadda hay'adda waxbarashada, haysashada dammaanad ku salaysan ujeeddada uu ajnabigu u imaanayo iyo xaqiijinta in qofka shisheeyaha ahi haysto awood dhaqaale oo muujinaysa in uu isku filnaan karo inta uu ku sugan yahay dalka JFS; iyo
  - j). oggolaanshaha dal-ku-gal waxbarasho ama cilmi-baaris waxay u suurto gelinaysaa ajnabiga in uu soo galo dalka JFS, wuxuuna joogi karaa muddada uu waxbarashada ama cilmi-baarista wado.
2. Oggolaanshaha Dal-ku-gal Caafimaad waxaa la siin karaa haddii:
  - b). ajnabiga doonaya inuu u yimaado dalka JFS sabab caafimaad;

- t. ajnabigu uu buuxiyo shuruudaha ku xiran oggolaanshahan;
- j. ajnabigu haysto dokumenti dhaqtar uu ku caddeynayo xaaladiisa caafimaad;
- x. ajnabigu haysto warqad casuumad ah oo uu qoray dhaqtar ka diiwaan-gashan Wasaaradda Caafimaadka, Xukuumadda JFS;
- kh. ajnabigu haysto kharashaad ku filan muddada uu ku sugan yahay dalka JFS; iyo
- d. oggolaanshaha caafimaad waxaa la kordhin karaa halkii marba ugu badnaan 3 (saddex) bilood, iyadoo inta jeer ee la kordhinayo ay ku xiran tahay muddada dhaqtarkiisu ku taliyo in ay u baahan tahay daweyntiisu.

Qodobka 16^{aad}

Oggolaansho Dal-ku-gal Sabab Gaar ah

1. Waxaa la siin karaa oggolaansho u-imaatin sabab gaar ah shakhsiyaadka ay casuumtay Dawladda Soomaaliya ee ku imaanaya booqasho rasmi ah ama mid aan rasmi ahayn ama ka-qeyb-gal shirar labo-geesood ah ama dhinacyo badan ay qeyb ka yihiin iyadoo lala tashanayo Wasaaradda Arrimaha Dibadda ee Xukuumadda JFS.
2. Oggolaanshaha imaatinka sababaha gaarka ah waxaa loo marayaa hab-maamuus munaasab ku ah dadka imaanaya oo ay diyaarisay Wasaaradda Arrimaha Dibadda ee Xukuumadda JFS ama hay'adda uu khuseeyo, ka dib marka lagu wargeliyo Agaasimaha Guud ee HSJS.

Qodobka 17^{aad}

Oggolaansho Dal-ku-gal Soo-Noqnoqod leh

1. Waxaa la siin karaa ajnabi kasta oo dhulka JFS ku yimid si Sharci ah, ka dib markuu codsado in la siiyo oggolaansho soo noqnoqosho leh, iyadoo HSJS ay go'aan ka gaarayso xaq-uyeelashadiisa oggolaanshadaas.
2. Waxaa sidoo kale, la siin karaa ajnabiga soo buuxiyo shuruudaha ku cad Faqradda (5) ee Qodobka 11^{aad} ee Sharciga Socdaalka Soomaaliya.
3. Codsadaha waxaa looga baahan yahay in uu ku muujiyo dalabkiisa dammaanad sharci ah, cinwaanka lagala xiriiri karo, qofka damiinanaya iyo meesha uu ku soo degayo.
4. Codsaduhu waa in uu caddeeyo sababta uu u qaadanyo oggolaanshaha soo-noqnoqod leh oo faahfaahsan, ka dib marka lagu qanco codsigiisa iyo sababaha uu sheegtay ayaa la siinayaa.

5. Ajnabiga ku soo gala dalka oggolaanshaha ee uu ku gaabto waqtiga waxaa loogu dari karaa ilaa muddo 1 (hal) bil ah, balse kuma soo noqon karo muddadaas loo kordhiyey haddii uu ka baxo dalka.

Qodobka 18^{aad}

Oggolaansho Joogitaan Muddeysan

1. Waxaa la siin karaa Ajnabi kasta oggolaansho joogitaan muddeysan, marka laga reebo ajnabiga aan raaliga laga ahayn haddii uu la yimaado arrimaha soo socda:
  - b). markuu wato mid ka mid ah oggolaanshaha muddada leh ee ku xusan Qodobka 12^{aad}
    - (1) ee Sharciga Socdaalka; ama
    - t). haddii uu dammaanad kala yimaado qofka daneynaya ama qof kale, isla markaana sarkaalka Hay'addu uu ku qanco dammaanadaas;
2. Agaasimaha Guud ee Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda wuxuu ka khafiifin karaa ama ka dhaafi karaa qofka Ajnabiga ah ee codsanaya oggolaansho deganaansho joogitaan muddeysan shuruudaha ku xusan faqradda 1^{aad} (b) ee Qodobkan, haddii ay jirto sabab maangal ah, ka dib marka ay caddaato in ajnabigu haysto qaab kale oo uu ku dabooli karo baahidiisa inta uu ku gudo-jiro joogitaanka loo oggolaaday ee dalka, sidoo kalena dabooli karo kharashka tikit-ka laabashada ama ay jiraan sababo muujinaya in uu u sii wadanayo safarkiisa dal kale.
3. Waa in ay si cad u tilmaamanaataa muddada oggolaanshaha joogitaan kasta (temporary residence) oo qof ajnabi ah uu joogayo dalka. Haddii uusan qofkaas ajnabiga ahi haysan oggolaansho waafaqsan Sharciga Socdaalka iyo Xeer-nidaamiyihiisa kama qeyb-geli karo hawlo faa'iido laga helayo ee laga fuliyo dalka gudahiisa.
4. Oggolaanshaha muddada joogitaanka muddeysan (temporary permit) kama badnaan karto 1 (hal) sano.
5. Qof kasta oo haysta oggolaanshaha joogitaanka muddeysan wuxuu u hoggaansamayaa shuruudaha ku cad oggolaanshaha la siiyey.

Qodobka 19^{aad}

Oggolaansho Deganaansho Rasmi ah

1. Waxaa la siin karaa oggolaansho deganaansho rasmi ah Ajnabiga leh sumcad wanaagsan, isla markaana codsada, ka dib markuu Soomaaliya ku joogay si sharci ah, muddo aan ka yarayn 5 (shan) sano oo xiriir ah.

2. Sida ku cad faqradda 1^{aad} ee isla qodobkan, waxaa lagu dhaqayaa ku-tiirsaneyaasha sida lamaanihiisa iyo carruurta ka yar 18 (sideed iyo toban) sano ee la nool qofka ajnabiga ah ee la siiyey oggolaanshaha deganaanshaha rasmiga ah.
3. Haddii qofka la siiyey deganaanshaha rasmiga ah uu ka maqnaado dalka Soomaaliya muddo ka badan 6 (lix) bilood oo xiriir ah, wuu ka dhacayaa oggolaanshaha la siiyey.

Qodobka 20^{aad}

Oggolaansho Ganacsi

1. Waxaa la siin karaa oggolaansho Ajnabiga doonaya in uu ganacsi ama maal-gashi ka sameeyo dalka JFS, waxaane lagu hawl-gelin karaa shuruudaha soo socda:
  - b). in ajnabigu uu ganacsi ku darsado saami maaliyadeed ama raasumaal ama in uu si madax-bannaan u sameysto maal-gashi; iyo
  - t). in qofka ajnabiga ah uu ballan-qaado in uu u hoggaansamayo shuruudca dalka sida Sharciga Maal-gashiga Shisheeye, Sharci Lr.13 ee 21/01/2016.
2. Qofka ajnabiga ah ee haysta oggolaanshahan wuu ka ganacsan karaa dalka JFS, waana loo shaqeyn karaa isagoo dhawraya Sharciga shaqaalaha shirkadaha gaarka loo leeyahay iyo shuruudca kale ee dalka ee xiriirka la leh arrimaha ganacsiga iyo shaqaalaha.

Qodobka 21^{aad}

Oggolaansho Dal-ku-gal Shaqo

1. Waxaa la siinayaa oggolaansho ajnabiga ku imaanaya shaqo dalka JFS, markuu oggolaansho shaqo ku helo si waafaqsan Sharciga Shaqo-qorista Shaqaalaha Shisheeye, Sharci Lr.10 ee 09/12/2015.
2. Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada, Xukuumadda JFS waxay tixgelinaysaa oggolaanshaha shaqo ee uu soo dalbaday qof ajnabi ah, in ay tahay shaqada uu ruux muwaadin Soomaali ah uu qaban karo iyo in kale.
3. Waxaa reebban in shaqo uu qaban karo muwaadin Soomaaliyeed loo qoro qof ajnabi ah, marka laga reebo jiritaanka heshiis labo dhinacle ama heer gobol ah oo dhaqan-gal ah oo meesha ka saarayo faquuq shaqaale isla markaasna siinaya fursado siman muwaadiniinta dhinacyada, waxaana hubinaya fulinta faqraddan Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada oo kaashanaysa Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda.

4. Iyadoo la fiirinayo danta guud ee bulshada, Agaasimaha Guud ee Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda wuxuu diidi karaa oggolaanshaha dal-ku-galka ee ajnabi kasta oo doonaya in uu ku yimaado heshiis khilaafsan faqradda (3) ee sare.
5. Wasaaradda Shaqada & Arrimaha Bulshada iyo dhammaan Hay'adaha kale ee Dawladda, shirkadaha ama ganacsiyada gaarka loo leeyahay ee ay khuseyso shaqada uu qabanayo qofka shisheeyaha ah waxaa xil ka saaran yahay la-socodka shaqada uu qabanayo qofksaas ajnabiga ah.
6. Hay'adda uu qofka ajnabiga ah u shaqeynayo, waxay caddeynaysaa; iyo
  - b. nooca adeegga shaqo ee uu qofka ajnabiga ahi qabanayo; iyo
  - t. muddada uu sharci ahaan oggolaansho u haysto.

Qodobka 22^{aad}

Waajibaadka Saaran Qofka Ajnabigu u Shaqeynayo

1. In uu siiyo qofka ajnabiga ah shaqadii loo oggolaaday in uu qabto iyadoo la tixgelinayo nooca oggolaanshaha shaqada.
2. In uu keeno marka laga dalbado qofka ajnabiga ah, aqoonsigiisa, macluumaadka iyo nuqullada heshiiska shaqada ajnabiga shaqaalaha ah.
3. In uu ogeysiiyo Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda iyo Hay'adaha kale ee ay khuseyso marka qofka ajnabiga ah ay shaqadu ka dhammaato ama uu qabanayo shaqo ka duwan mihnadii loo dalbaday.
4. Marka shaqada uu dalka ka hayey qofka ajnabiga ah ay joogsato, sababta ay doonto ha noqotee, loo-shaqeeyaha waxaa looga baahan yahay in uu ogeysiiyo Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada iyo Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda muddo 15 (shan iyo toban) maalmood gudahood ah oo ka billaabanaysa taariikhda ay shaqadu ka dhammaatay ama laga saaray shaqada.
5. Hannaanka diiwaan-gelinta shirkadaha iyo ajaaniibta u shaqeysa waxaa lagu soo saarayaa Hab-raac ku salaysan hawlaha maalinlaha ah si waafaqsan Sharciga Socdaalka iyo Xeernidaamiyan.

Qodobka 23^{aad}

Dammaanad

1. Dammaanadda uu tilmaamayo qodobkan, waxaa bixin kara loo-shaqeeyaha doonaya in uu qofka ajnabiga ah siiyo shaqo uu ka qabanayo gudaha dalka JFS.
2. Waxaa laga doonayaa Loo-shaqeeyaha ama muwaadinka doonayo in uu keeno qof ajnabi ah, in uu la soo wadaago Hay'adda Socdaalka iyo jinsiyadda macluumaadka qofka ajnabiga ah ka hor inta uusan keenin sida:
  - b). rukhsada shaqo ee shirkaddiisa ama aqoonsigiisa oo dhammeystiran;
  - t). Dammaanadda oo qoraal ah oo ay ku caddahay sababta uu u imaanayo, taariikhda uu imaanayo iyo muddada uu joogayo; iyo
  - j). nuqul documentiga safarka ajnabiga, telefoonkiisa iyo email-kiisa.
3. Xilliga kordhinta dal-ku-galka ee billowga rukhsadda shaqada, loo-shaqeeyaha waxaa laga dhigayaa "Rahan cadad maaliyadeed ama qoraal ku waajibinaya, waxaana lagu jaangoonayaa kharashka safarka ee ku celin kara qofka ajnabiga ah dalkiisii, haddii is-bedel ku yimaado ku-talo-galkii qorshihii shaqada". Rahanta lacageed waxay dhammeystir u tahay dammaanadii qoraalka ahayd ee uu hore u sameeyey in uu mas'uul ka yahay qofka ajnabiga ah, waxaana lagu darayaa galka (file) uga furan xafiiska diiwaan-galinta shirkadaha.
4. Muddada shaqadu socoto dhexdeeda, si aan culays ku ahayn qofka ajnabiga ah, loo-shaqeeyuhu wuxuu si tartiib ah uga jari karaa mushaarkiisa rahantii hore looga dhigay magaciisa, is-af-garadka labada dhinac ee fulinta hawshaan waa in lagu wargeliyo Xafiiska Diiwaan-galitna Rahanta iyo Dammaanadaha.

Qodobka 24^{aad}

Cusbooneysiinta Dammaanadda

1. Marka joogitaan la siiyey qof ajnabi ah la cusbooneysiinayo, dammaanadda ku xiran iyo muddadii iyo cadadkii lacageed ee ay xaddiday Hay'addu ee ku cad Qodobka 23^{aad} ee Sharciga Socdaalka, markale ayaa dib loo cusbooneysiinayaa, waxaana cusbooneysiinaya la-dammaanad-qaadaha wakiilkiisa.
2. Haddii qofka loo-shaqeeyaha ah iyo qofka ajnabiga ah ku heshiiyaan shaqo ka bedelan middii hore iyo waqti ka dheer muddadii hore, iyadoo la tixgelinayo xaaladda is-bedelka, Hay'addu waxay dalban kartaa caddeymo iyo wax-ka-bedel dammaanadii hore, waxaana

lagu salaynayaa nooca iyo muddada shaqada cusub ee ay isku af-garteen ajnabiga iyo wakiilkiisa.

Qodobka 25^{aad}

Baabi'inta Dammaanadda

1. Haddii qof ajnabi ah oo la siiyey joogitaan dammaanad leh dalka JFS, ka dibna la siiyo deganaansho joogto ah, dammaanaddii magaciisa lagu bixiyey way baaba'aaysaa.
2. Haddii qofka ajnabiga ah oo la siiyey joogitaan ku xiran dammaanad shuruud leh oo uu si kama-dambays ah uga baxo dhulka JFS, isla markaana uu la yimaado kharashkii uu ku bixi lahaa ee ku-noqoshada dalkiisa, waxaa la baabi'inayaa dammaanaddii hore loogu sameeyey, iyo wixii curaar ah ee ku xirnaa joogitaankiisa, marka ay isku waafaqaan hay'addii ama qofkii uu dammaanadiisa dalka ku joogay.
3. Qofka ajnabiga ah oo dalka ku yimid shaqo dammaanad leh, kama qaban karo dalka shaqo kale inta ay jirto muddadii dammaanadii hore loogu keenay. Haddii uu raali ka yahay qofka dammaanadiisa uu dalka ku joogay in loo soo gaabiyo muddadii joogitaankiisa waa la baabi'inayaa joogitaankii iyo dammaanadii hore, dalka ayuuna ka baxayaa.
4. Haddii uu u wareego qofka ajnabiga ah shaqo kale iyadoo uu jiro heshiiskii hore, shaqadiina uu ka tago, qofka ajnabiga ah waxaa laga qaadayaa wixii kharash ah ee wakiilkiisa uga baxay joogitaankiisa iyo keenistiisa, markaas ka dib waxaa la baabi'inayaa dammaanadii, waxaana dalka looga saarayaa si dhammeystiran.
5. Qofka ajnabiga ah markuu iska gudo wixii kharashaad ah, dalkana ka baxo, wuu ku imaan karaa shaqo kale.

Qodobka 26^{aad}

Wax-ka-bedelka iyo Kala-noqoshada Rukhsadda Joogitaanka Dalka

1. Agaasimaha Guud Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda isagoo wargelinayaa Wasiirka Amniga Gudaha, wuxuu awoodaa in uu wax-ka-bedel ama kala-noqod ku sameeyo oggolaansho kasta oo lagu soo saaray si waafaqsan Sharciga Socdaalka iyo Xeerndaamiyahan, isagoo qaab qoraal ah ku muujinaya go'aankiisa, marka ay yimaadaan xaaladaha soo socda:

- b. haddii qofka haysta oggolaanshaha ama wakiilkiisa uu bixiyey macluumaad khaldan, markii codsiga oggolaanshaha la soo gudbiyey ama oggolaanshaha lagu helay matalaad been ah, xog si ula-kac ah looga tegay ama la qariyo xog muhim ah;
  - t. haddii qofka haysta oggolaanshaha uu ku guul-darreysto in uu dhawro mid ka mid ah shuruudaha ku cad oggolaansha ama qofka haysta oggolaansha uu ku lug yeeshay shaqo aan ahayn shaqadii lagu siiyey oggolaanshaha, isagoo aan haysan fasaxa Hay'adda ama kan Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada; ama
  - j. haddii uu ka tago ogaal la'aanta wakiilkiisa shaqadii uu dalka ku yimid
2. Wasiirka Wasaaradda Amniga Gudaha wuxuu markasta baabi'in karaa oggolaansho soogelid ama midda degaan ee la siiyey qof shisheeye ah, si waafaqsan Sharciga Socdaalka iyo Xeer-nidaamiyahan, isagoo faraya Hay'adda, caddeynayana sababta keentay in la baabi'yo oggolaanshaha qofka ajnabiga ah si loogu daro keydinta xogta shakhsiga.
  3. Haddii oggolaansho joogitaan lagala noqdo qofkii la siiyey, waxaa la soo saarayaa wargelin ku saabsan kala-noqoshadaas, si waafaqsan sharciga iyo Xeer-nidaamiyahan, wuxuuna noqonayaa sida soo socota:
    - b. in shakhsi ahaan lagu wargeliyo go'aanka kala-noqoshada qofkii haystay oggolaanshaha; iyo
    - t. sababaha kala-noqoshada keenay, taariikhda kala-noqoshadu ay dhaqan-gelayso iyo waqtiga kama-dambaysta ah ee ka-bixitaankiisa dalka.
  4. Haddii qofka ajnabiga ah ay ka dhammaato muddadii oggolaanshaha, waa in uu dalka ka baxaa markuu dhiibo lacagta ay keentay muddadii uu dhacsanaa oggolaanshuhu, si waafaqsan Qodobka 25^{aad} ee Sharciga Socdaalka Soomaaliya.
  5. Ajnabiga lagala noqday oggolaansho aan dhicin waxaa la siinayaa muddo ugu yaraan 7 (todobo) maalmood ah ugu badnaanna 3 (saddex) bilood, waxayna ku xiran tahay sababta keentay kala-noqoshada oggolaanshaha.
  6. Qofka Ajnabiga ah waxaa kale oo lagala noqon karaa oggolaanshaha joogintaanka dalka JFS markuu ku dhaco xukun maxkamadeed ee ciqaab ah, isla markaana ay muuqato in dembiga lagu helay yahay mid aan ku haboonayn in uu sii joogo dalka uuna dhammeysto muddadii xukunka.

Qodobka 27^{aad}

Khidmadda Oggolaanshaha Soo-gelista, Joogitaanka iyo Degista Dalka JFS

1. Bixinta iyo cusbooneysiinta oggolaanshaha ku cad faqrada kala duwan ee Qodobka 12^{aad} ee Sharciga Socdaalka Soomaaliya, Sharci Lr.006 ee Maarso 2023 iyo Xeer-nidaamiyahan waxay ku xiran yihiin bixinta khidmadaha (tariff) lagu jaan-gooyo Xeer gaar ah oo ay soo wada saaraan Wasiirrada Wasaaradaha Amniga Gudaha iyo Maaliyadda.
2. Xeerka lagu jaan-goynayo khidmadaha oggolaanshaha ee laga bixiyo Safaaradaha dibadda, Ganaaxyada dadka iyo Gaadiidka ee ku qeexan Sharciga Socdaalka iyo Xeer-nidaamiyahan waxaa soo jeedinaya Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda oo mas'uul ka ah adeegyadda Socdaal iyo dokumentiyada safar ee laga bixiyo Safaaraddaha Dibadda, iyadoo ka talo-gelinaysa Wasaaradda Maaliyadda, waana in ay ka fariistaan iskuna raacaan Wasiirrada Wasaaradaha Amniga Gudaha iyo Maaliyadda, waxaana ansixinaya Golaha Wasiirrada ee Xukuumadda JFS..
3. Bixinta iyo cusbooneysiinta oggolaanshaha ay qeexayaan Sharciga Socdaalka iyo Xeer-nidaamiyehani waxaa shardi u ah in qofka loo soo saarayo oggolaanshaha uu bixiyo khidmadda ku waajibtay ee ku xaddeysan nooca iyo oggolaanshaha la siinayo.

Qodobka 28^{aad}

Ka-dhaafidda Khidmadaha Oggolaanshaha Dadka Leh Mudnaanta iyo Xasaanadaha La Xiriira Heshiisyada Caalamiga ah

Qodobbada Sharciga iyo Xeer-nidaamiyihiisa saameyn kuma yeelanayaan Heshiisiisyada Caalamiga ah oo ay qeyb ka tahay JFS, kuwaasoo la xiriira ka-dhaafidda khidmadaha oggolaanshaha leh mudnaanta, sharafta iyo xasaanadda gaarka ah ee Dawladaha Soomaaliya aqoonsan tahay, sida:

- b). ajnabiga u yimaada dalka hawl diblomaasiyadeed markuu ku soo galo sifo sharci ah, islamarkaana ay oggolaatay Wasaaradda Arrimaha Dibadda JFS;
- t). ajnabiga ku yimaad dalab iyo heshiis ay la gashay mid ka mid hay'addaha Dawladda Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya oo u idmatay qabashada shaqo muhiim u ah dalka; iyo
- j). shaqaalaha rasmiga ah ee Qaramada Midoobay (UN) ee haysta dokumentiga safar ee Qaramada Midoobay.

**CUTUBKA SHANAAD HABKA LOO RAACAYO DADKA SAARAN
GAADIIDKA BADDA, DIYAARADAHHA IYO BAABUURTA SOO GELAYSA
AMA KA BAXAYSA DALKA JFS**

Qodobka 29^{aad}

Waajibaadka Bixinta Liiska Rakaabka (Manifest List) Iyo Ganaaxyada Ka Dhasha

1. Dhammaan gaadiidka badda, diyaaradaha iyo baabuurta soo gelaya ama ka baxaya barxudeedyada JFS waxaa waajib ku ah in ay si hor-maris ula wadaagaan Sarkaalka Socdaalka nuqul liiska rakaabka oo uu saxiixay mas`uul awood u leh ka hor muddo 1 (hal) saac ah imaanshaha gaadiidka dalka JFS.
2. Nuqulka Liiska Rakaabka ee uu saxiixay mas`uulka awoodda u leh wuxuu caddeynayaa arrimaha soo socda:
  - b). magacyada rakaabka;
  - t). xubnaha shaqaalaha; iyo
  - j). haddii ay jiraan dad kale oo saaran gaadiidka oo loo kala saaray darajooyinkooda shaqo, isla markaana uu bixiyo wixii macluumaad ah ee laga codsaday.
3. Ka-baaqsashada bixinta Liiska Rakaabka (manifest list) waqtiga ku habboon ee Gaadiidka waxaa ka dhalanaya:
  - b. **diyaaradaha**- Ganaax lacageed oo dhan US\$2,000 (labo kun Doolarka Maraykanka) ama lacag shillin Soomaali u dhigma;
  - t. **gaadiidka badda**- Ganaax lacageed oo dhan US\$1,500 (kun shan boqol Doolarka Maraykan) ama Shillin Soomaali u dhigma; iyo
  - j. **gaadiidka dhulka**- Ganaac lacageed oo dhan US\$1,000 (kun Dollarka Maraykanka).
4. Waxayaabaha ka dhalan kara haddii aan la helin liiska rakaabka gadiidka saaran ama lagu helo khaladaad ama dad dheeraad ah oo gaadiidka saaran: b. waxaa la hakin karaa gaadiidkaas socodkiisa;
  - t. marka qofka ajnabiga ah uusan oggaalansho ku imaan, isagoo uusan ka warqabin mas`uulka gaadiidka ama ka war hayo waxaa lagu ganaaxayaa gaadiidka lacag dhan US\$5,000 -10,000 (shan kun ilaa toban kun Doolarka Maraykanka) ama Shillin Soomaali u dhigma, iyo in uu dib u celiyo ajnabigii uu sharci-darradda ku keenay dalka JFS; iyo

- j. qofka ajnabiga ah ee ku sii nagaada dalka isagoo aan haysan oggolaansho waxaa lagu dalacayaa ganaax ku waajibay inta uu dalka ku sugnaa kaasoo ah ganaax dhan US\$10 (toban Doolarka Maraykanka) maalintiiba.
5. Tacadiyada ay rakaabka u geystaan maamulka diyaaradaha iyo gabood-fallada ay shirkadaha iyo maamulka diyaaradaha sameeyaan, waxaa ka mid ah: b. in uu ka reebo safar sababo isaga u gaar ah;
- t. in uu qof aan safar ku qornayn u fududeeyo in uu raaco diyaraadda ama gadiidka kale;
- j. in uu ka reebo qof safar isagoo ku bedelaya qof kale;
- x. in uu safarka u oggaaalado qof aan haysan dokumenti safar oo sax ah;
- kh. in uu rakaabka ballamiyo waqtiga loogu talo-galay waqti ka badan, taasoo keenaysa dhibaateynta qofka ama sumcad-xumada shaqada sarkaal kasta oo ku hawlan shaqadiisa iyo guud ahaan shaqada Hay'adda;
- d. in uu ku dhaqaaqo musuq-maasuq, is-daba-marin iyo anshax-xumo lid ku ah xeernidaamiyahan, sharciga socdalka iyo sharciyadda kale ee dalka iyo dhammaan habraacyada iyo siyaasadaha gaarka ah ee Hay'adda; iyo
- r. in uu keeno shaqaale diyaaradeed (crew) oo aan sharciga waafaqsanayn.
6. Diyaaraddii lagu helo in ay ku kacday falalka ku xusan Faqradda (5) ee isla Qodobkan waxay mutaysanaysaa ganaax lacageed oo dhan US\$2,000 – 3,000 (labo kun ilaa saddex kun Doollarka Maraykanka) ama Lacag Shillin Soomaali u dhigma.

Qodobka 30^{aad}

Soo-gelid Ku-meel-gaar ah

Si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan iyo Qodobka 12^{aad} ee Sharciga Socdaalka Soomaaliya, Hawl-wadeennada HSJS waxay awood u leeyihiin bixinta oggolaanshaha, waana in uu noqdaa warqad, shaabbad ama dhejis (sticker) la saaray dokumentiga safarka.

Qodobka 31^{aad}

Ciqaabta Uu Mudanayo Milkilaha, Wakiilka Ama Qofka Mas'uulka Ka Ah

Gaadiidka Badda, Diyaarad iyo Baabuur

1. Marka laga reebo muwaadiniinta Soomaaliyeed ee leh maqaam la mid ah socdaalka qofka ajaanibka ah ee hoos ku qoran, kana soo safraya meel uusan ka heli karin adeegga uu u baahan yahay (go home), aysanna joogin safaarad ama qunsuliyad Soomaaliya, dareenkooduna yahay in ay dalkooda dib ugu soo laabtaan, waa in ay shirkaduhu dadkaas ku soo wargeliyaan Waaxda Xuduudaha HSJS ka hor inta aysan u oggolaan in ay gaadiidka soo raacaan.
2. Shisheeyaha ku safraya baasaboortan ajnabi oo cimrigiisu yahay wax ka yar 6 (lix) bilood, ma imaan karaan Soomaaliya, gaadiid kasta oo fulin-waaya amarkan waxaa lagu ciqaabayaa sida uu qabo Qodobka 29^{aad} ee Xeer-nidaamiyahan.

Qodobka 32^{aad}

Maxkamadda Awoodda U Leh Xayiraadda Gaadiidka Badda, Diyaradaha iyo

Baabuurta

1. Gaadiidka keena ajnabi aan raali laga ahayn ama aan rukhsad u haysan soo-gelitaanka dhulka JFS, saraakiisha socdaalku waxay ku fulinayaan ganaaxa uu jaan-goynayo sharciga Socdaalka iyo xeer-nidaamihan.
2. Hay'adda Duulista Hawadu waxay amraysaa in aysan kicin diyaaraddu inta uu milkilaha ama wakiilka gaadiidkaasi ka fulinayo amarka Saraakiisha Socdaalka ee sharcigu tilmaamayo.
3. Haddii ajnabiga aan raaliga laga aheyn uu hore u haystay oggolaansho aan dhicin waxaa dib loogu celinayaa si aan dib-u-dhac lahayn gaadiidkii keenay.
4. Ajnabiga aan raaliga laga ahayn ee soo galo gudaha dalka JFS, maxkamada awoodda u leh waxay go'aaminaysaa sii-haynta ama xayiraada gadiid kasta ee lagu keenay ajnabigaas, inta laga fulinayo hab-raacyada xeer-nidaamiyahan.
5. Haddii milkilaha ama mas'uulka gaadiidka ganaax ku dhaco maxkamada waa in ay siihaysaa ama xayirtaa gaadiidka badda, diyaaradaha iyo baabuurta ilaa inta uu ka bixnayo lacagta ganaaxa, tasoo lagu sheegay Xeer-nidaamiyahan, Qodobka 31^{aad} (2).

CUTUBKA LIXAAD WAAJIBAABKA AJAANIBTA EE DIIWAAN-GELINTA CINWAANNADOODA

Qodobka 33^{aad}

Waajibaadka Ajaanibta Ka Saaran Diiwaan-gelinta Cinwaannadooda

1. Waxaa waajib ku ah ajaanibta jooqta dalka JFS in ay qoraal ahaan ugu wargeliyaan Saraakiisha Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda halka ay degan yihiin ama wixii is-beddel ah oo ku yimaada cinwaannadooda ay degaan iyo goobta shaqo waqti kasta.
2. Waa mas'uuliyad saaran loo-shaqeeyaha in uu ku wargeliyo saraakiisha dabo-galka ajaanibta ee Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda nooc kasta oo dhaqdhaqaaq ah ee degaan ama shaqo ee uu sameynayo ajnabiga u shaqeeya.
3. Ka-baaqsashada wargelinta waxaa mas'uuliyadeeda qaadaya loo-shaqeeyaha xataa haddii uusan bixin amarka keenay is-bedelka cinwaanka ajnabiga.

Qodobka 34^{aad}

Goobaha Dalka ee Ka Reebban Ajaanibta

1. Wasiirka Wasaaradda Amniga Gudaha wuxuu awood u leeyahay, isagoo la tashanaya Wasiirka Wasaaradda Gaashaandhigga iyo ciddii kale ee ay khuseyso in uu soo saaro hab-raac koobaya liiska magacyada goobaha JFS ee ka reebban inuu booqdo qof kasta oo ajnabi ah.
2. Fulinta hab-raacan waxaa kaalin weyn ku leh shirkadaha dalxiiska iyo wasaaradda ku shaqada leh waxaana lagu bandhigayaa baraha rasmiga ah ee hagaya dalxiiseyaasha iyo guud ahaan dadka ajaanibta ah.

Qodobka 35^{aad}

Shaqo-Ka-Joojinta Qofka Ajnabiga ah

1. Waxaa shaqada looga joojin karaa qofka ajnabiga ah haddii uu ku jiro labadan xaaladood midkood:
  - b. in uusan hayn shaqadii uu u qaatay oggalaanshaha; ama
  - t. in uu ku lug yeesho shaqo ka duwan middii ku caddeyd oggalaanshaha shaqada.
2. Haddii qof ajnabi ah si lama filaan ah u soo gebengabeeyo shaqadiisa, waa in uu la socodsiiyo Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada iyo Hay'adda Socdaalka iyo

Jinsiyadda Soomaaliyeed muddo 7 (todobo) maalmood gudahood ah oo ka billaabnaysa maalinta ay shaqadu ka dhammaatay qofkaas.

Qodobka 36^{aad}

Ku-Ekaanshaha Ajaanibta Shaqada Ay Dalka U Yimaadeen

1. Qof kasta oo ajnabi ah ee dalka loo keenay in uu qabto shaqo cayiman taasoo qof muwaadin Soomaaliyeed ah uusan lahayn aqoonteeda, waxaa ka reebban in uu qabto shaqo kale oo ka duwan middii loo keenay dalka.
2. Waxaa sidoo kale qofka ajnabiga ah ka reebban in uu iskiis u abuurto shaqo si madaxbannaan, sida haddii ay dhacdo in uu ku fakero in uu sameysto shirkad ama wax la mid ah oo uu si madax-bannaan uga hawl-geliyo dalka, waxaa ku waajaib ah haddii uu rabo inuu si iskiis ah shaqo abuurto:
  - b. inuu ku wargelinayo joojinta shaqadiisii hore Xafiiska Agaasimaha Guud ee Wasaaradda Shaqada iyo Arrimaha Bulshada iyo HSJS ugu badnaan 7 (todobo) maalmood gudahood laga billaabo taariikhda shaqadii uu hayey ka joogsaday; iyo
  - t. inuu dalka ka baxo kana soo codsado oggolaansho dal-ku-gal dalka dibaddiisa, isagoo raacaya Faqradda (3) ee Qodobkan.

Qodobka 37^{aad}

Ajnabiga Aan Raali Laga Ahayn

1. Haddii ay dhacaan duruufaha soo socda, qofka ajnabiga ah waxaa loo aqoonsan karaa in uu yahay mid aan raali laga ahayn, waxaana loo diidi karaa in uu dalka soo galo ama waxaa laga musaafurin karaa dalka si waafaqsan Xeer-nidaamiyahan iyo Sharciyada dalka:
  - b. haddii loo keeno amar musaafurin ah oo ka soo baxay Dawladda JFS, laguna soo saaray sida uu qabo Sharciga iyo xeer-nidaamiyehiisa ama sharci kale oo xilligaas dhaqan-gal ah;
  - t. haddii uusan haysan dhaqaale ku filan noloshiisa muddada uu jooga dalka JFS;
  - j. haddii uu ku lug yeesho ka-shaqeynta ama daabulidda maan-dooriye ama falal kale oo shuruucda dalku mamnuuceen;
  - x. haddii uu ku lug yeesho ama looga shakiyo ku lug lahaanshaha tahriibinta dadka ama ka-ganacsiga sharci-darrada ah ee xubanaha bani'aadamka;

- kh. haddii uu ku lug yeesho ama looga shakiyo si mug leh inuu ku lug leeyahay keenista ama ganacsiga hub ama rasaas sharci-darro ah;
  - d. haddii saraakiisha caafimaadka dawladda ay xaqiijiyaan in qofka shisheeyaha ahi uu qabo cudur halis ku ah nolosha iyo fayyo-qabka caafimaadka bulshada;
  - r. haddii uu dalka JFS ku soo galay si sharci-darro ah, isagoo aan haysan dokumentiyada safarka ee saxda ah ama oggolaansho waafaqsan Sharciga Socdaalka iyo Xeer-nidaamiyahan;
  - s. haddii uu yahay codsade hore looga diiday codsigiisa in loo aqoonsado qaxootinimo, iyadoo la eegayo sharciyada dalka iyo Axdiga QM ee Geneva 1951 (UN Geneva Convention 1951); sh. haddii joogitaanka qofka ama oggolaanshihiisu uu halis ku yahay nidaamka dadweynaha, amniga qaranka, danta-guud, akhlaaqda ummadda ama caqiidada diinta; iyo
  - dh. haddii uu yahay mid fidinaya mabaadi" aan dalka laga oggolayn.
2. Go'aanka ah in qof shisheeye ah uu yahay mid aan raali laga ahayn waxaa lagu go'aaminayaa sida ku cad faqradda (1) (b-dh) ee Qodobkan, marka laga reebo dadka dalka looga saaro go'aannada siyaasadeed.

Qodobka 38^{aad}

Waajibaadka Saraakiisha Socdaalka Ee Ku Aadan Ajnabiga Aan Raaliga Laga Ahayn

Saraakiisha Socdaalka ee ka hawl-gala xarumaha kala duwan ee Hay'adda waxaa sharci ahaan ku waajib ah:

- b. in ay hakiyaan una gudbiyaan Booliska qof kasta oo ajnabi ah oo aan raali laga ahayn, kaasoo lagu helay inuu ku xad-gudbay Sharciga iyo Xeer-nidaamiyahan, isagoo ku sugan dalka JFS, isla markaasna ay ku wargeliyaan Maxkamadda awoodda u leh, iyadoo la tixgelinayo hab-raacyada Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed iyo Xeerarka kale ee dalka oo xiriirka la leh arrintaas;
- t. in ay ka hor-istaagaan ajnabiga aan raali laga ahayn inuu ka soo dego gaadiidka badda, diyaarad, baabuur ama gaadiid kale oo ku sugan dalka JFS ama lug ku soo galo, haddii uusan ahayn qof qaxootinimo doonaya;
- j. in ay dib ugu celiyaan gaadiidkii dalka keenay ajnabiga aan raaliga laga ahayn;
- x. in ay u musaafuriyaan ajnabiga aan raaliga laga ahayn dalkii uu u dhashay ama dalkii uu safarkiisa u dambeeyey ka soo billaabay;

- kh. qofka ajnabiga ah waa in uu dalka uga baxaa sida ugu dhaqsaha badan oo ah muddo aan ka badnayn 7 (todobo) maalmood, laga billaabo taariikhda lagu wargeliyey, haddii aan Maxkamadi ku xukumin muddo intaas ka duwan; iyo
- d. muddada diyaarinta safarkiisa waxaa lagu haynayaa xabsiga ama haddii ay jiraan goobo loo cayimay in lagu hayo dadka sifahaas leh.

Qodobka 39^{aad}

Dadka La Musaafurinayo

1. Qofka ajnabiga ah waa laga saaraya dalka, haddii Maxkamadda awoodda u leh ay amarto saaritaankiisa, muddo sharci ah oo cayiman gudaheed.
2. Ajnabiga ay go'aan siyaasadeed Dawladdu ku soo saarto in dalka laga saaro;
3. Ajnabiga ku xad-gudba sharciyadda dalka, waxaa dalka looga saaraayaa goo'aanka Agaasimaha Guud ee Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda, waxaa si qoraal ah lagu gaarsiinayaa qofka ajnabiga ah iyo dhinacayada ay khuseyso go'aanka ka soo baxay Agaasimaha Guud.
4. Go'aanka soo baxay waa in uu wehliyaa amarka saaritaanka oo waqtigiisu cad yahay iyo sidoo kale hab-raaca loo marayo.
5. Qofka ajnabiga ah ee lagu amray inuu ka baxo dalka JFS, waa la sii-haytn karaa haddii sidaas Maxkamadi oggolaado, inta laga dhammeystirayo hawlaha looga saarayo dalka, iyo sidoo kale haddii ay hay'adda ula muuqato in ajnabigaas baxsan karo ama carqalad kale geysan karo inta hawlihisa laga dhammeystirayo.

Qodobka 40^{aad}

Dhigista Curaar Si Loo Fuliyo Amarka Musaafurinta

1. Waxaa lagu amri karaa qofka ajnabiga ah ee laga saarayo dalka JFS in uu dhigo lacag curaar ah "deposit" oo ku filan kharashka lagu musaafurinayo ama lagu sii-haytnayo.
2. Si waafaqsan faqradda sare ku xusan ee Xeer-nidaamiyahan, wixii ka soo hara lacagta curaarta ah ee lagu fulinayo ama lagu sii-haytnayo qofka ajnabiga ah, waxaa dib loogu celinayaa isla isaga markuu dhoofayo ama ka gudbayo bar-xuduudeedka dalka JFS.
3. Haddii qofka ajnabiga ah uusan haysan kharash ku filan oo lagu musaafuriyo, waxaa kharashka masaafurintiisa ku baxaya bixinaya wakiilka qofka ajnabiga ah ee dalka soo geliyey.

4. Muddada laga mamnuncayo waddanka ajnabiga la musaafuriyey in uu dib ugu soo laabto kama yaraan karto muddo 6 (lix) bilood ah, haddii aysan Maxkamadi xaddidin waqti ka duwan.
5. Masafurinta ka dhalata demibiyada la xariira dhinaca socdaalka waxaa fulinaya HSJS iyadoo la raacayo Sharciga Socdaalka ee HSJS iyo sharuucda kale ee dhaqan-galka ah.

Qodobka 41^{aad}

Ka-noqoshada Amarka Musaafurinta

Wasiirka Amniga Gudaha ayaa awood u leh ka dhaafto amarka musaafurinta ee ka dhanka ah qofka ajnabiga ah, haddii aysan Maxkamadi xukumin musaafurintiisa si waafaqsan shuruucda dalka, isagoo sababaynaya.

CUTUBKA TODDOBAAD KA-SOCDAALIDDA DALKA JFS

Qodobka 42^{aad}

Dokumentiyada Safarka

Baasaboorka ama dokumenti safar waxaa noqon kara sida ay qabaan Xeerka Baasaboorada, Xeer-nidaamiyahan iyo Sharciga Socdaalka JFS:

- b. Baasaboorka caadiga ah (Ordinary passport) kaasoo ku soo baxa codsiga muwaadin Soomaali ah;
- t. Basaaboorka shaqaalaha dawladda (service passport) oo ku soo baxa codsi ka yimaada shaqalaha dawladda oo ay u soo gudbisno hay'adda uu u shaqeeyo;
- j. Baasaboorka diblomaasi ah (diplomatic Passport) oo loo soo saaro qof dalka JFS ka haya xil sare sida uu qabo xeer-nidaamiyahan iyo Sharciga Socdaalka Qodobkiisa 42^{aad} (3) sida:
  - i. Madaxweynaha Jamhuuriyadda Federaalka Soomaaliya, xaasaskiisa iyo Caruurtiisa;
  - ii. Madaxweynayaashii Hore ee JFS, xaasaskooda iyo caruurtooda;
  - iii. Ra'iisul Wasaaraha Xukuumadda JFS, xaasaskiisa iyo caruurtiisa, iyo dhammaan Ra'iisul Wasaareyaashii xilka baneeyey;
  - iv. Xubnaha labada aqal ee Barlamaanka Federaalka Soomaaliya, xaasaskooda iyo caruurtooda aan qaan-gaarka ahayn iyo Dhammaan Xildhibaanadii hore;
  - v. Xubanaha Golaha Wasiirrada;

- vi. Guddoomiyaha Maxakamadda Sare;
  - vii. Guddoomiyaha Maxakamadda Dastuurka;
  - viii. Garyaqaanka Guud ee Dawladda;
  - ix. Xeer-ilaaliyaha Guud ee Qaranka;
  - x. Diblomaasiyiinta Wasaaradda Arrimaha Dibadda ka hawl-gala;
  - xi. Jananada (sareeyeyaasha) Ciidamada Qalabka Sida;
  - xii. Madaxweyneyaasha Dawlad-goboleedyada iyo Ku-xigeenadooda;
  - xiii. Guddoomiyeyaasha Baarlamaanada Dawlad-goboleedyada iyo Ku xigeenadooda; iyo
  - xix. Mas`uulkii kale ee uu u garto Madaxweynaha JFS.
- x. baasaboorka, loogu safrayo loogana soo laabanayo dalka;
- kh. dokumentiga Safarka Qaxootiga oo loo soo saaro qaxootiga magan-gelyada ka helay Soomaaliya, si waafaqsan Sharciyada dalka iyo Axdiga QM ee Geneva 1951;
- d. Warqadda guryo-noqoshada (go home) oo loo soo saaro muwaadin aan markaas haysan baasaboorka saxan laakiin xaq u leh, ayna qasab tahay in uu u soo safro Soomaaliya, iyadoo ay ugu wacan tahay aalad degdeg ah, sida jiro halis ah, tarxiil, geeri ama dibugu-laabasho dal; iyo
- r. Buugga bad-maaxa oo lagu soo saarayo dalabka Wasaaradda Dekadaha iyo Gaadiidka Badda.

Qodobka 43aad

Saxnaashaha Baasaboorka iyo Dokumentiyada Safarka

1. Baasaboorka caadiga ah, midka diblomaasiga ah iyo kan shaqadaba waxaa looga gudbi karaa dalalka caalamka dhammaan marka laga reebo dalalka lagu xusay baasaboorka gudhiisa in aan lagu tegi karin.
2. Dokumentiyada safarka degdegga ah waxaa keliya oo ay sii shaqeyn karaan muddo kooban oo lagu xuso dokumentiga safarka degdegga ah ee duruufi keentay laguna tagayo keliya dalka safarka loo yahay.
3. Dokumentiyada safarka ee qaxootiga la siiyo waxaa loogu safri karaa dal kasta marka laga reebo dalka uu ka soo jeedo qofka qaxootiga ah iyadoo la tixgeliyo ammaanka qofkaas.

Qodobka 44^{aad}

Safarka Caruurta Ka Yar (18) Sano

Caruurta ka yar 18 (sideed iyo toban) sano, waxaa waajib ah in waalidkiisu la socdo, ama qof awoodaas ay maxkamadi siisay oo xanaano sharci leh.

Qodobka 45^{aad}

Xaddeynta Dadka Ku Safraya Baasboorada Dawladda

1. Sarkaalka HSJS wuxuu awood u leeyahay in uu oggolaado dadka uu u oggolaaday Sharcigu Baasaboorada Dawladda in ay ku safri karaan, marka laga reebo Baasaboorka Shaqaalaha Dawladda (Service Passport) oo u baahan in la helo rukhsad safar (Nolo osto).
2. Sarkaalka HSJS waa in uu gutaa waajibaadkiisa isagoo hubinaya dadka ku safraya Baasaboorada dawladda in ay waafaqsan yihiin sida ay qabaan Sharciga Socdaalka iyo Xeer-nidaamiyahan, sida:
  - b. in qofka ku safraya uu yahay qof dawladda u idmatay shaqo dawladeed oo waafaqsan ujeeddada baasaboorka loo siiyey; iyo
  - t. in uu qofka safarkiisu yahay mid fasax ama oggolaansho qoraal ah (permission letter) ka haysto hay'adiisa.
3. Dadka ku safraya baasaboorada Dawladda waxaa lagu faahfaahinayaa sharciga baasaboorka.
4. Shaqaalaha Dawladda waxay ku safri karaan Baasaboorka Shaqada (Service Passport), waxayna xaq u leeyihiin marka ay soo laabtaan in ay haystaan inta ay shaqaale Dawladeed yihiin.

Qodobka 46^{aad}

Dadka Dib-u-soo-celinta Ku Imaanaya Dalka

1. Marka la hubiyo dadka dib loo soo celinayo muwaadinnimadooda waxa ay kasoo dagan karaan dalka oo dhan.
2. Safaarada Soomaaliya ee ku taal wadanka dadka laga soo celinayo waa in ay hubisaa muwaadinimada dadka la soo celinayo:
  - b. qofka aan muwaadin ahayn ee hore u haystay baasaboorka Soomaaliga ah, sababtii ay doonto ha noqoto, waa laga celinayaa; iyo

- t. u-qeybsanaha ka hawl-gala Safaaradu wuxuu ka celinayaa baasaboorka isagoo la wadaagaya xogtaas safiirka si safaaradu ugu wargeliso safaaradda dalka uu u dhashay si ay qeyb uga noqoto caawinaada uu u baahan yahay shakhsigaasi dhammeystirkeeda;
3. Dadka la soo celinayo waa in ay u soo gudbiyaan shirkadaha diyaaradaha warbixintooda HSJS oo ku saabsan tirada iyo xogtooda si loo hubiyo saxnaanshaha dadka la soo celinayo.
  4. Shirkadii u hoggaansami-waysa tilmaamaha lagu sheegay qodobkan waxaa lagu fulinaya ciqaabta ku xusan Qodobka 31^{aad} (3) ee Sharciga Socdaalka.

Qodobka 47^{aad}

Ka-dhoofidda Dalka JFS

1. Qof kasta oo ka dhoofaya dalka JFS wuxuu xaq u leeyahay in uu ka dhoofa baraha rasmiga ah ee laga dhoofa.
2. Shirkadaha diyaaradaha ee ku xad-gudba rakaabka diyaaradda raacaya iyo nidaamkiisa waxay muteysanayaan ganaax iyo ciqaab sida ku cad Faqradda (4) ee Qodobkan.
3. Waxyaabaha xad-gubka oo shirkadda diyaaradu ku muteysan karto ciqaabta waxaa ka mid ah:
  - b. duullimaadka oo daaha iyadoo aysan jirin sabab la garwaaqsan karo;
  - t. hubin-la'aan rakaabka diyaaradda ku qoran taasoo keentay in uu raaco rakaab aan ku jirin liiska (Manifest list) diyaaradda; ama
  - j. rakaabka ku qoran diyaaradda oo loo reebay sabab la'aan ama in lagu bedelo qof kale.
4. Dhammaan khaladadkaas waxaa ka dhalanaya ciqaab isugu jirta mag-dhaw, ganaax lacageed ama shaqo-ka-joojin lagu sameeyo diyaaradda iyo hawl-wadeennada ka dib marka la habsado xil-gudasho-xumada (tort of negligence) ka timid dhinaca shirkadda diyaaradda sida ku cad Qodobka 29^{aad} (5) ee Xeer-nidaamiyahan.

Qodobka 48^{aad}

Waxyaabaha Laga Rabo iyo Dokumentiyada Looga Baahan Yahay Qofka Dhoofaya

1. **Muwaadin** waxaa looga baahan yahay:
  - b. in uu soo qaato warqadda raacidda diyaaradda (boarding pass);
  - t. in uu wato dokumenti safar oo Soomaali ah (Baasaboar) oo sax ah laguna baxshay sifo sharci ah oo ay dhicistiisa ka dhiman tahay ugu yaraan 6 (lix) bilood;
  - j. in uu haysto dal-ku-galka wadanka (visa) uu u socdo oo sax ah ama waa in la xaqiijiyo in uu yahay qof u safraya wadan aan dal-ku-gal laga rabin muwaadinka Soomaaliga ah;
  - x. in uu haysto tikit (ticket) bixid iyo soo-noqosho ah (round trip);
  - kh. in laga hubiyo liisaska dadka lagu raad-joogo ama doonayo;
  - d. in sarkaalku hubiyo taariikhaha socdaalada muwaadinku hore u sameeyey;
  - r. in la geliyo habka bixidda (Exit System);
  - s. in dokumentigiisa la saaro shaabbadda caddeynta bixidda si sax ah; iyo
  - sh. haddii muwaadinku ku safrayo baasaboar dawladeed (Dublomaasi ama Shaqaale), waxaa looga baahan yahay warqadda fasaxa, marka laga reebo Madaxda sare ee JFS.
2. **Ajnabi** waxaa looga baahan yahay:
  - b. in uu soo qato warqadda raacidda diyaaradda (boarding pass);
  - t. in uu buuxiyo foomka bixidda;
  - j. in laga hubiyo in uu haysto dal-ku-gal ama dal-ku-joog Soomaali ah oo aan dhacsanayn;
  - x. in laga hubiyo liisaska dadka lagu raad-joogo ama la doonayo ama dadka ay hakin safar ka taal;
  - kh. in uu haysto wax caddeynaya oggolaanshaha dalka uu u socdaalayo (Dal-ku-gal, Dalku-joog, Degenaan-sho, Oggolaanshiyo, ama u Dhalasho);
  - d. in sarkaalku hubiyo taariikhaha socdaalada shakhsigu hore u sameeyey;
  - r. in la geliyo habka bixidda (Exit System); iyo
  - s. haddii hawl-qabadka uu sarkaalku ku filnaan-waayo wuxuu u gudbinayaa Kormeeraha Barta oo u sii gudbinaya Madaxa Laanta, haddii uu Kormeeruhu ku filnaan-waayo go'aan-ka-gaarista arrinka.

CUTUBKA SIDEEDAAD ILAALINTA, WAAJIBAADKA IYO XUQUUQDA QAXOOTIGA

Qodobka 49^{aad}

Shuruudaha Qaxootinimada

1. Maadaama 1962 ay Soomaaliya ka mid noqotay saxiixeyaasha Heshiiska Qaramada Midoobay ee Geneva 1951 (UN Geneva Convention 1951) waxaa waajib ku ah fulinta xuquuqda qaxootiga.
2. Sharciga Qaxootiga Qaranka iyo Heshiiska Qaramada Midoobay ee Geneva 1951 waxay waajabinayaan qof waliba xaq u leeyahay in qaxootinimo loo aqoonsado, haddii uu weydiisto, si loo badbaadiyo noloshiisa iyo bed-qabkiisa, marka la hubsado arrimaha soo socda:
3. Qof kasta oo bani'aadam ah waxa uu xaq u leeyahay in qaxootinimo loo aqoonsado haddii uu weydiisto sida uu qabo Sharciga Qaxootiga Qaranka iyo Heshiiska Geneva ee 1951, si loo badbaadiyo noloshiisa iyo bad-qabkiisa marka la hubsado arrimaha soo socda:
  - b. in uu ka cararay ama dibadda ka joogo dalkiisa cabsi waxyeello awgeed oo salka ku haysa midab, jinsiyad, caqiido diin, feker siyaasadeed ama ka-mid-ahaansho qeyb gaar ah ee bulshada, isla markaana uusan awoodin in uu dib ugu noqodo; ama
  - t. in uu jiro weerar dibadda ah, duulaan, la-wareegid shisheeye ama dhacdooyin si xooggan u saameynaya nidaamka guud ee qeyb ama guud ahaan dalka uu qofku ka soo jeedo ama u dhashay oo dhan ama lagu qasbay in uu ka cararo meeshii uu caadi ahaan u deganaa si uu magangelyo ugu doonto dal kale oo ka baxsan kiisii asalka ahaa ama uu u dhashay.

Qodobka 50^{aad}

Codsiga Qaxootinimada

1. Qofka dalbanaya in loo aqoonsado Qaxootinimada waa in uu:
  - b. ku sugan yahay gudaha dalka JFS; iyo
  - t. si dhaqso ah u wargeliyaa Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda oo arrintaas u xilsaaran ama Hay'adda Qaxootiga Qaranka iyo Barakacayaasha.

2. Hay'adda Socdaalka iyo Insiyaddu waxay sameynaysaa diiwaan-gelinta kowaad ee dadka qaxootiga ah iyo kuwa magan-gelyo-doonka ah, marka ay yimaadaan dalka JFS, iyadaoo siinaysa oggolaansho degaan ku-meel-gaar ah, sidoo kalena xogtooda la wadaagaysa Hay'adda Qaxootiga Qaranka iyo Barakacayaasha iyo hay'adaha u xilsaaran amniga dalka.
3. Guddiga Qaranka ee go'aan-ka-gaarista Qaxootiga ayaa qiimeyn ku sameynaya codsiga qaxootinimada, go'aanna ka gaaraya.
4. Hay'adda Qaxootiga Qaranka iyo Barakacayaasha waxay qofka qaxootinimada dalbaday siinaysaa Aqoonsi sheegaya qaxootinimada codsadaha, ka dib marka ay hesho go'aanka Guddiga Go'aan-ka-gaarista Qaxootiga.

Qodobka 51aad

Oggolaansha ama Diidmada Codsiga Qaxootinimada

1. Dawladda JFS waxay u madax-bannaan tahay in ay siiso ama u diido qofka dalbaday magan-gelyo ama qaxootinimo, si waafaqsan Shuruucda dalka iyo Axdiga QM ee Geneva 1951.
2. Si waafaqsan faqradda (1) ee Qodobkan, ma saameynayso dadka magan-gelyo- doonka ah ee xoriyadooda iyo naftooda ay khatar ku gelayso dalkii ay ka soo jeedeen ama ka yimaadeen.
3. Hay'adda Qaxootiga Qaranku waxay ku oggolaanaysaa ama ku diidaysaa magan-galyodoonka go'aanka uu gaaro Guddiga Qaran ee Go'aan-ka-gaarista Qaxootiga si waafaqsan Sharciga Socdaalka iyo shuruucda kale ee dalka- JFS dhaqan-galka ka ah.

Qodobka 52aad

Xubnaha iyo Shaqada Guddiga Go' aan-ka-gaarista Qaxootiga

1. Guddiga Go'aan-ka-gaarista Qaxootiga wuxuu ka kooban yahay Sagaal (9) xubnood, waana sida soo socota:
  - b. Guddoomiyaha Hay'adda Qaxootiga Qaranka iyo Barakacayaasha;
  - t. Wakiil ka socda Wasaaradda Amniga Gudaha;
  - j. Wakiil ka socda Xafiiska Garyaqaanka Guud ee Dawladda JFS;
  - x. Wakiil ka socda Wasaaradda Arrimaha Gudaha Federaalka;
  - kh. Wakiil ka socda Wasaaradda Arrimaha Dibedda;
  - d. Wakiil ka socda Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda;

- r. Wakiil ka socda Taliska Ciidanka Booliska ederaalka;
  - s. Wakiil ka socda Hay'adda Qaxootiga Qaranka iyo Barakacayaasha; iyo
  - sh. Wakiil ka socdo Wasaaradda Caddaaladda.
2. Guddigani wuxuu wada-shaqeyn dhaw la yeelanayaa Hay'adda Qaramadda Midoobay u qaabilsan Qaxootiga (UNHCR) si ay u xaqiijiyaan gudashada waajibdkooda.
  3. Shaqada Guddiga Qiimeynta Qaxootinimada waa qiimeynta iyo go'aan-ka-gaarista codsiyada qaxootinimada si waafaqsan Sharciga Socdaalka iyo Sharciga Qaxootiga Qaranka.
  4. Guddiga waxaa shir-guddoominaya Guddoomiyaha Hay'adda Qaxootiga Qaranka iyo Barakacayaasha sida ku cad faqradda (1) ee isla Qodobkan, waxayna shaqada Guddigu tahay:
    - b. oggolaanshaha iyo bixinta magan-gelyada Qaxootinimo; ama
    - t. diidmada magan-gelyada Qaxootinimada oo sababaysan.

CUTUBKA SAGAALAAD

CIQAABTA SAARAN SHAKHSIYAADKA KU XAD-GUDBA XEER-

NIDAAMIYAHA

Qodobka 53^{aad}

Gefaf Guud

1. Qofka kasta oo geysta xad-gudub lid ku ah Xeer-nidaamiyaha ama Sharciga Socdaalka waxaa dacwadiisa loo gudbinayaa maxkamadda awoodda u leh go'aan-ka-gaaristiisa, iyadoo lagu abaal-marinayo si waafaqsan Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed (XCS).
2. Qof kasta oo si kas ah ama ku-talo-gal ah u caawiyo qof kale in uu dalka ku soo galo ama uga baxo si xad-gudub ah ama ka hor-imanaysaa xeer-nidaamiyahan iyo sharciga socdaalka wuxuu mudanayaa ciqaabta ku habboon ee Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed.
3. Qof kasta oo sameeya ka-gudbin ama ka-bixid bar-xuduudeedka JFS isagoo aan ka haysan wax fasaxa ama oggolaansho ah Sarkaalka HSJS wuxuu mudanayaa ciqaabta ku habboon ee Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed.
4. Qof kasta oo si ku-talo-gala ah u siiyo qof kale kaalmo ama u oggalaado soo-gelidda ama ka-bixidda dalka JFS, isagoo jebinaya xeer-nidaamiyahan ama Qodobka 53^{aad} ee Sharciga Socdaalka wuxuu mudanayaa ciqaabta ku habboon ee Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed.

5. Qof kasta oo diida in uu jawaab siiyo sarkaalka HSJS marka laga codsado wuxuu mudanayaa ciqaabta ku habboon ee Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed.
6. Qof kasta oo sheegta dokumenti ama baasaboora safar ee uusan lahayn wuxuu mudanayaa ciqaabta ku habboon ee Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed.
7. Qof kasta dokumentigiisa ama baasaboorkiisa u oggolaada in uu qof kale adeegsado isagoo u isticmaalaya safar sharci-darro ah, sida:
  - b. si uu ugu tahriibo ama dalka uga baxo sifo sharcidarro ah;
  - t. in uu ka sameeyo lacag isagoo iibsanaya baasaboorkiisa ama dokumentiga si uu ugu baxo qof kale; ama
  - j. in uu ku baxsado qof ku jira liiska dadka aan loo oggoleyn in ay dalka ka baxaan.
8. Qofka lagu helo isagoo ku safraya baasaboora ama dokumenti safar oo aan waafaqsanayn xogtiisa shakhsiyadeed, wuxuu muctaysanayaa ciqaabta uu mudan yahay ee Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed, sida:
  - b. in aysan is-waafaqsanayn sawirka baasaboorka ku dhegan iyo qofka wata;
  - t. in aysan is-lahayn magaca qofka leh baasaboorka iyo qofka ku safrayo ama haysta dokumentiga; ama
  - j. in aysan is-lahayn xogaha kale ee lagu xuso ama laga helo dokumentiga ama baasaboorka safarka.
9. Qof kasta oo awoodi-waaya ka-jawaabidda su'aalaha uu weydiiyo Sarkaalka HSJS ee la xariira bixinta macluumaad been-abuur ah, wuxuu mudanayaa ciqaabta ku habboon ee Xeerka Ciqaabta Soomaaliyeed (XCS).

Qodobka 54aad

Gefafka iyo Ganaaxyada Cayiman Ee Ka Dhasha Ku Xad-gudubka

Xeer-nidaamiyahan

1. Qof kasta ama Sarkaalka oggolaada, isagoo aan fasax u qabin, ka-been-abuurid dokumenti dawladeed waxaa arrintiisa loo gudbinayaa maxkamada awoodda u leh go'aan-ka gaaristiisa, dokumentiyadaas waxay noqon kara:
  - b. Baasaboora waa dokumenti dal sameystay lana aqoonsan yahay dal kalena lagu geli karo loogana soo bixi karo sifa sharci ah;
  - t. dal-ku-gal waa oggolaansho (entry clearance/visa) dal-ku-gal ah oo loo oggolaaday in uu qofku dalkaas ku galo sifo sharci ah;
  - j. dal-ku-joog waa rukhsad oggolaansho ah oo qof ajnabi ah ku joogi karo dalka JFS; iyo

- x. warqadaha rasmiga ah sida dokumentiyada ee loo oggol yahay in ay ku baxaan shaqaalaha dawladda.
2. Tahariibinta dadka ama qof kasta oo fududeeya isagoo u maraya sifo sharci-darro ah waxaa loo gudbinayaa maxkamadda awoodda u leh go'aan-ka-gaaristooda.
3. Xeer-nidaamiyahan wuxuu mamnuucayaa ama gef ka dhigayaa qof kasta oo lagu helo safrinta dadka si jinsi ahaan looga ganacsado jirkooda, ama qofka in loogu shaqeysto sifo sharci-darro ah iyo ku xad-gudubka caruurta yaryar arrimihaas waxaa go'aanka gaaraya ciqaabtooda maxkamadda awoodda u leh.
4. Qofka ajnabiga ah ee sii jooga waqtiga ka badan oggolaanshaha hore loo siiyey waxaa ku soconaya lacag dhan US\$10 (toban Doolarka Maraykanka) maalintii sida uu qabo Qodobka 53^{aad} (4) ee Sharciga Socdaalka Soomaaliya.

Qodobka 55aad

Fulinta iyo Hirgelinta Xeer-nidaamiyahan

1. Fulinta xeer-nidaamiyahan iyo hirgelintaiisa waxaa u xilsaaran dhammaan ha'yaddaha fulinta heer Federaal iyo heer Dawlad-goboleed ee ku shaqada leh hawlaha uu xeernidaamiyahan xeerinayo.
2. Dhaqan-gelinta xeer-nidaamiyahan waxaa mas'uuliyad gaar ahi ka saaran tahay Hay'adda Socdaalka iyo Jinsiyadda Soomaaliyeed (HSJS), iyadoo kaashanaysa dhammaan hay'adaha kale ee dawladda ee ay wada-shaqeynta la leedahay.

Qodobka 56aad

Xeer-nidaamiyeyaal iyo Hab-raaacyo

1. Xeer-nidaamiyeyasha iyo Hab-raacyada lagu hirgeliyo sharcigan waxaa soo diyaarinaya Agaasimaha Guud ee Hay'adda, ka dib Soo-jeedinta Wasiirka waxaa ansixinaya Golaha Wasiirrada Xukuumadda JFS.
2. Agaasimaha Guud ee HSJS waxaa kale oo uu soo saarayaa Hab-raacyo iyo Xeer-hoosaadyo lagu dardar-gelinayo hawlaha ay u xilsaaran tahay Hay'addu, hadba waqtiga ay kula habboonaato.
3. Haddii ay dhacdo in iska-hor-imaad dhex maro Xeer-nidaamiyahan iyo Xeernidaamiyeyaal hore u jiray, waxaa la raacayaa Xeer-nidaamiyahan dambe.

Qodobka 57aad

Baabi'in

Xeer-nidaamiyahani wuxuu baabi'inayaa xeer kasta oo ka hor-imaanaya ama aan la socon karin xeer-nidaamiyahan oo ku saabsan arrimaha Socdaalka JFS.

Qodobka 58^{aad}

Dhaqan-gal

Xeer-nidaamiyahani wuxuu dhaqan-gelayaa markuu ansixiyo Golaha Wasiirrada ee Xukuumadda JFS, laguna soo saaro Faafinta Rasmiga ee Dawladda JFS.

